

JEKHEVRAMAKAKE INSTITUCIJE KOTAR E KORKORUTNO-GAVERNO

KOSOVAKO GAVERNO

**MINISTERIUMO VASH E EDUKACIJA
NAUKA VI TEHNOLOGIJA**

**STRATEGIYA BASH E ROMANE
ASHKALIENGERE THAY EGIPTYANENGERE
KOMUNITETONGI INTEGRACIYA ANO KOSOVO**

**EDUKACIYAKERE KOMPONENTE
2007-2017**

Prishtina, Julu 2007

JEKHEVRAMAKAKE INSTITUCIJE KOTAR E KORKORUTNO-GAVERNO

KOSOVAKO GAVERNO

**MINISTERIUMO VASH E EDUKACIJA
NAUKA VITEHNOLOGIJA**

**STRATEGIYA BASH E ROMANE
ASHKALIENGERE THAY EGIPTYANENGERE
KOMUNITETONGI INTEGRACIYA ANO KOSOVO**

**EDUKACIYAKERE KOMPONENTE
2007-2017**

Prishtina, Julu 2007

Lista kotar e skurto/harne/tikne/anava	4
Tikni retrospektiva	7
1. Introdukcia.....	9
2. Akanutni situacija ande edukacija mashkar e Romengere, Ashkalijengere thaj Egiptjanengere komuniteteja.....	15
Parcijalno integracija e Romengiri, Ashkalijengiri thaj Egiptjanengere komunitetija ko edukacijako sistemo.....	16
Nanipe participacija ande e edukacija ko Roma, Ashkalije thaj Egiptjanora.	17
3. Vizija thaj misija.....	19
Vizija.....	19
Misija	20
4. Strategijakere resarina/cilija/	21
4.1. Lacheder participacija thaj kvaliteto ande e edukacija va} e Roma, Ashkalie vi Egiptjanengere komunitetija	22
4.2. Prevencija kotar e diskriminacija vi segregacija ande edukaciako sistemo.....	28
4.3. Kvalitetno vi efikasno koperacija mashkar e relevantno institucije/organizacije..	30
4. 4. Vazdipe sama vi volja mashkar e relevantno manusha te den asistencija pe edukacijako proceso.....	35
5. Strategijako implementaciono plano.....	38
6. Strategijako budgeto.....	62
ANEXI: Lista kotar e participantora	66

Lista kotar e skurto anava

Harno anav Sasto anav

EAR	Europakiri Agencija vash Rekonstrukcija
AGEF	ArbeitsGruppe Entwicklung und Fachkraefte im Bereich der Migration und der Entëeicklungszusammenarbeit
ASAK	Akademija kotar e cademy of Sciences and Arts of Kosovo
WB	Sumnaleski/Lumaki Banka
EU	Europakiri Unija
CCFD	Comitè Catholique Contre la Fair et Pour le Dèveloppement
CRS	Katolikongoro servisi bashi dejbe vast/dumo e chororenge
MED	Komunako Edukaciako departamento/kotor/
ECHO	Europaki Komunaki Humanitarno Organizacija
EFA	Edukacija savorenge
FSDEK	Finlandakoro Programo bashi Suporto ki edukacija Kosovate
GTZ	Germanijakiri Agencija bashi Tehnikani Kooperacija
ILO	International Labor Organization
INALCO	Fakulteti bashi Orientalnp CHhibja thaj Romane Studije Sorbonate
IOM	International Organization for Migration
IP	Instituti bashi Pedagogija
KEC	Kosovakoro Edukacijakoro Centri
KFOS	Kosovakiri Fondacija bashi Phutardo Sasoitnipe
KOSVET	Kosovo Program ova } e vokacijako vi Edukativno Treningo
PTA	Dada, Daja-Sikljarengeri Asocijacija
PTCK	Dada Daja-Sikljara kotar e Kosavako Konsilo
KRAF	Kosovako Forum ovash e Roma, Ashkalije vi Eypjanora
SB	Shkolako Konsilo
MEST	Ministeriumo vash e Edukacija, Dzanipe/nauka, vi Tehnologija

MEF	Ministeriumo vash e Ekonomija vi Finansije
MCYS	Ministeriumo vash e Kultura, Ternenge vi Sporto
MLG	Ministreriumo vash e Lokalno Gaverno
MLSW	Ministeriumo vash e Buti vi Socijalno barvalipen
MRGI	Internacionalno Grupa pe Minoritenenge Chachipena
NGO	No-Gaverneke Organizacije
OSCE	Organizacija vash e Siguriteto vi Koperacija ande e Europe
CP	Comunaki Policija
CVET	Centro vash e Edukacija vi Treningo
KPS	Kosovako Policisko Serviso
UNESCO	Khetanutno Naciengi Organizacija vash e Edukacija, Nauka vi Kultura
UNICEF	Khetnanutno Naciengo Chavorengo Fondo
UNMIK	Khetanutne Naciengo Administracijaki Misija ande e Kosovo
USAID	Khetanutne Themengeri Agencija vash e Internacionalno Agencija vash e Internacionalno Vazdipa
PMO	Premieresko Ofiso/kedin
MOC	Komunako ofiso/kedin vash e Komunitete
REO	Regionalo Edukacijako Ofiso/kedin

Tikni retrospektiva

I strategija bashi e Romengere, Ashkalinjengere thaj e Egipthanonongere komunitetija ki edukacija si jekhtotar e komponente katar i strategija bashi akale komunitetongoro integriribe ande Kosovo, savi so astardas te zurarel pes telo vast e Premiereskere Ofisostar. Te kerel pes akija strategija ko edukacijakoro umal love dije o Ministeriumo bashi Edukacija, Vigjani thaj Tehnologija (MEST) thaj e Kosovakiri Fondacija bashi Phutardo Sasoinnipe (KFOS).

E zuraribaskoro procesi ki edukacijakiri komponenta sine koordinirimi kotar e Kosovakoro Edukacijakoro Centro (KEC) thaj sine buhli participacija kotar e: gaverno, Roma, Ashkalije thaj Egipthannura, civilno them, politikane partije, internacionalno organizacije save kerena buti upral chhavengere hakaja/chachipena (o OSCE thaj o UNICEF) thaj but javera save so dije bari zor te resel pes consensus ko sa klejakere tematija.

Akale dokumenteskoro zurarype lijas beneficije thaj kotar o fakti so e Kosovakoro Gaverno/Rayipen angleder kergyas i Strategija bashi Angleder-Univerziteteskiri edukacija ko vakti 2005-2015. Akala duj dokumentija asatrena jekh univerzalno inkluzija ki edukacija deyindor jekh shajipena bashi e Romane, Ashkalijengere thaj Egityanonongere komunitetongiri integracija ki edukacija. E resarinengoro/cilongororo/ sistemo akale strategijakere si dende teleder:

Viziya: *Kosovo – them savo dela respekti ko javeripa, sasti integraciya ko Evropakere trendija, dela jakh shajipena bashi sa e manushengoro zuraripe katar e romengere, ashkalinegere thaj egityanonongere komunitetiya thaj bashi olengoro ekonomikano thaj socialakoro zuraripe.*

Misiya: *Te kerel pes kvalitetno edukacijakoro sistemo, bazirimo upral jekhipe thaj respekti ko diverziteti/yaveripe thaj te del pes kontribuciya ki sasti komunitetongiri integracija bashi e Roma, Ashkalije thaj e Egiptyaniya.*

Strategiyakere Resarina/cilija/:

1. Lachheder aksesu ko kvalitetno edukacija bashi e manusha kotar romengere, ashkalinengere thaj egipyanongere komunitetija.
2. Diiskriminacijakoro thaj segregacijakoro preventiribe ko edukacijakoro sistemi.
3. Lachhi thaj zorali kooperacija mashkar e relevantno institucije thaj organizacije save kerena buti bashi lachheder edukacija ko romane, ashkaliyengere thaj egiptyanongere komunitetiya.
4. Te vazdel pes sama mashkar e involvirime riga kaj khamela pes zhutpe ki edukacija ko romengere, ashkaliyengere thaj egiptyanongere komunitetiya.

Akava strategiyakoro plani lela 25 aktivitetiya save so majdorig shaj te elaboririnen pes ko buteder proyektija te shaj te implementirinel pes o transformiribe kotar avdisutni situacija ko misijakoro resibe akale Strategijatar.

E budzetskere kalkulacije bashi 2007-2012 dendine ko akava dokumento sikavena o konsensuso so e participantiya resline ko Strategiyakoro keribaskoro procesi. O budzeti si kalkulirime bashi sako jekh aktiviteti thaj sako jekh strategijakoro resarin/cili/ te shay te implementirinel pes o sasto strategijakoro plani.

1. Introdukcija

Akale komponentakiri resarin/cilo/ katar e Strategijakoro Plani bashi e romane, ashkalijengere thaj egiptyanongere komunitetakiri integracija, khamela te identificirinel thaj mobilizirinel sa e manushen phanle e edukacijasar ko sa e nivelija, te shaj te vazdel pes o nivelo edukacijakoro thaj te zuryaren pes e romane, ashkalijengere thaj e egiptyanongere komunitetiya, te zuraren pes, sar ekonomikane, agyare socijalnikane thaj te resen dzi ko agoruni resarin/cilo/.

Dzanindoy e pharipa so arakhena pes ko Romengere, Ashkalyengere thaj e Egiptyanongere komunitetiya, e Kosovakoro Rayipen/Gaverno/ kergya dizajniribe ko jekh lachho strategijakoro plani te shaj te lachharel pes i situacija ko sa e umala. I strategiya astarela thaj i implementaciya e konkretno politikengi thaj programongi save so ka harnyaren o chorolipe, te lel e Romen, Ashkalijen thaj e Egiptyanen ko edukacijakoro sistei thaj te del olenge shayipe te zuraren peskoro etnikano thaj kulturakoro identiteti. E Romengere, Ashkalyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya thaj e javera internacionalno agencije si pashe partneriya e Kosovakere Rayipenesar/Gavarnosar/ thaj sikavena kaj shaj te keren khetane upral akava but mahat/importantno/ dokumenti.

O Ministeriumi bashi edukacija kergya peskoro strategiyakoro plani bashi avutne desh bersha thaj ko aprili 2007 bersh akava plani sine lelyardo ktoar e Kosovakoro Rayipe/Gaverno/. I strategiya dikhela so te kerel pes thaj save aktivitetiye te keren pest e shaj te pharuven pes akala pharipena ande sa e Kosovakere komunitetiya. E edukacijakiri komponenta ki straetiyya bashi e Roma, Ashkaliye thaj Egiptyanura si kotor katar e generalno Strategiya bashi Angleder-Univerziteteskiri Edukacija ano Kosovo thaj isi ola elementiye bashi dukhadvine manusha, diverzitetoskoro promoviribe thaj inkluzija ki edukacija. Kana ka keren pes sa akala komponente o MEST ka ovel i agencija savi so ka

implementirinel akava strategijakoro dokumenti thaj ka kerel pashe buti e yavere parneroncar thaj hemime rigencar.

E Kosovakoro Rayipe/Gaverno/ astargya te zurarel e Strategiya bashi Romane, Ashkalijengere thaj Egityanongere komunitetiya ano Kosovo ko juni 2006 azhutipasar kotar o OSCE thaj KFOS. Sa astardya pes jekhe khidipasar kote so sine sa e interesirime riga thaj reprezentantiya kotar e trin komunitetiya kotar sa e Kosovakere riga. Akava khidipe kergyas identifikacija pe sa e problemiya so ka astaren pes e strategiyasar, leindoy akate thaj e **edukacija**, sar jekh olendar. Koa kava khedipe sine kerdini thaj jekh lachhi problemengiri analiza.

Ko akva khidipe sine kerdine thaj bukyakere grupe manushendar kotar buteder structure: gaverno, politikane partiye, manusha kotar e Romengere, Ashkalijengere thaj Egityanongere komunitetiya, thaj kotar javer rig manusha kotar e relevantno organizacije, civilno them, politikane partije thaj javera. Akija bukyaki grupa majangle dikhlya e rezultatiya kotar o avguno khidipe thaj kergya diskusiya pali e shajipena, zuralipa thaj rizikoya phangle akale komunitetongere integracijasar ko edukacijakoro umal.

Strategiya bashi Romane, Ashkaliyengere thaj Egityanongere komunitetiya ano Kosovo dikhindoy kotar e internacionalo legislacijaki rig

E UN-eskiri Deklaraciya bashi e Hakaja/Chachipena/ e Manushengere save si katar e Nacionalnikane, Etnikane, Religiyakere, ja palem Chibjakere Minoritetiye, andini ko 1992 bersh, phenela kaj „**e thema khamela pes te den e komunitetengere hakajen bashi edukacija ko jekh proaktivno drom. Kote so khamela pes o Them trubuj te kerel specijalno aktivitetiye te del pes shayipe e minoritetenge thaj olengere edukacijakere hakajenge korkore peskere kapacitetencar, ja palem truyal internacionalno asistiribe thaj tehnikani kooperacya.**”, O dokumenti bashy e Romane, Ashkaliyengere thaj Egityanongere komunitetongiri inkluziye, sar minoritetiye ko Kosovo adresirinela akava so hraminela pes ko akava UN-eskoro dokumenti.

Dzaindoy pali Univerzalno Deklaraciya bashi Manushikane Hakaja, lendini ko 1948 bersh, e **manushikane hakaja si bazirime upral prendzaribe thaj akceptacija jekhe manushe sar manush leindoj ki godi sa oleskere/olakere yaveripa**. E internacionalne hakaja, sar so si i na-diskriminaciya, tromali eksperesiya, religiya thaj javera hakaja, bazirime si upral prendzaribe e manusheskere dignitite thaj manushikane molyaripa. Akala hakaja si bazirime upral i tolkeranciya thaj diverziteti, sar so si religiyakere thaj chibyakere vaveripa.

Majdur, dzaindoy pali akava dokumenti, nashti te harnyaren pes e manushengere hakaya pe lengerei relitiya ja palem chib. I Univerzalno Deklaraciya bashi Manushikane Hakaya katar 1948 bersh sine o avgo internacionalno instrumenti savi so deklariringya i edukaciya sar fundavno manushikano hakay. O Artiklo 26 akale Deklaracijatar phenela kay i fundavni edukaciya si obligatorno hakay. Akava artiklo rodela kotar o them/gaverno/rayipe/ te kerel tehnikane thaj profesionalno usulija bashi lachi edukacija. Thaj vuzheste phenela kay edukacijakiri resarin/so te resel/ si sasto manusheskoro zuraribe thaj respekto pe sa e manushikane hakaja thaj fundavne slobodiye. O Artiklo 26 majdur phenela kay i edukacija promovirinela haljovipe, toleranciya, amalikane relaciye mashkar e naciye, rasakere thaj religiyakere grupe thaj te kerel kontribuciya ko sansari.

Amaro strategiyakoro dokumenti referirinela dzi ki Konvenciya bashi Protektiribe e Nacionalno Minoriteton, thaj pe Artiklo 14 phenela thaj bashi kolektivno identitetoskoro ikeribe trujal e dajakiri chib. Sa akala hakaya si implementirime trujal i edukacija. Akala instrumentiya sikavena thaj adava so na num ate ikerel pes o identiteto trujal I chhib numa e manusha kotar e minoritetiya isi olen responsibiliteto bashi integraciya thaj participacija.

E Kosovakoro dokumenti reflektirinela thaj o Artiklo 27 kotar e Internacionalno Konvenciya bashi Civilnikane thaj Politikane Hakaja savi si dela garanciya e manusha te keren lafi an lengi dajakiri chhib an peskere komunitetiya thaj mashkar peste.

Kana ovel lafi bashi diskriminaciya, jekh kotor e Strategiyatar bashi Integraciya e Romengiri, Ashkaliyengiri thaj Egiptyanongiri ande Edukacija, si pashe phanglo e

Artiklosar 5 katar e UNESCO-skiri Konvenciya mamuj i Diskriminacija ki Edukaciya, savo so garantirina e minoritetiya te sikljon pe olengiri dajakhiri chhib.

E Strategiyakere resarina/ciliya/ referirinena thaj ki Konvenciya bash e CHhavengere Hakaja/CHachipena/ ko olakoro Gendo/Artiklo/ 28 bashi edukacijakoro hakay thaj o Gendo 30 savo so phenela kaj e chhave kotar nesavo lingvistikakoro minoriteti isi hakaj te vakere pe leskiri dayakiri chhib.

Sa akava angleder vakerdino referirinela bashi o univerzalno hakaj ki edukacija pe minoritetengiri chhib. O them/rayipe/ nashti te teljarel e chhavengoro hakaj pe edukacija ki minoritetengiri chhib. Sarte si, akava avtomatikane na phenela kaj bilachho rodipe bashi sikljovipe ki dayakiri chhib ka ovel lendino. Khamela pest e len pes ki godi thaj e praktikane pharipena so shaj te sikaven pes. Akate isi buvlo/buhlo/ haljovibpe bashi o balansi so trubuj te arakhel pes thaj te chaljon e interesija kotar sa e involvirime riga: e individualcon kaskere potencijaliya bashi edukaciya nane chale kotar e gavernoskere lingvistikane prioritetiya, e e themeskere enteresondar, save so khamena te den servisiya ko minoritetengere chhibya, numa thaj mayodorig trubuy te implementirinen pes sostar ko momenti nane manushikane ja palem finansijakere potencijaliya.

E edukacijakiri komponenta ko akava dokumenti bashi e Romengiri, Ashkalijengiri thaj Egiptyanongiri inkluziya sikavela kaj lokheste astardya te implementirinel pes sostar i edukaciya ko minoritetengere chhibja si buteder beneficija kobor so si obligaciya. O hakaj nashti ko sako jekh situaciya te aplicirinel pes kana individualco phenela kay adava si individualno hakaj. Adava shaj buteder te ovel sasto respekto ko javeripe/diverziteti/ thaj toleranciya, so si funda ko sako jekh demokratijakoro them.

E Kosovakoro strategiyakoro dokumenti adresirinela/astarela/ situaciye save so si ki natura diskriminacijakere mamuj e chhave kaskerei dayakiri chhib si yavereder kotar e oficijalnikani chhib ando them. Adava phenela kay e avtoritetiya dena adekvatno kondiciye e dayakiri chhite te sikavel pes pali instrukciye ko sikljovne/shkole/.

Akava aspekti si adresirimo ko nekobor lila thaj yavera dokumentiya ko Europakoro Konsili, OSCE thaj EU bashi e minoritetiya thaj edukaciya ki lengiri chhib. Soshtar

resarina/ciliya/ bashi e Roma, Ashkaliye, Egiptyanura shay te „ginaven,, pes ko proviziye kotar e EU legislaciya.

Dzi ko januari 2007 bersh, e Europakiri Uniya kerda baro numero kotar e rezoluciye bashi Romengere komunitetiya (efta kotora Europakere Parlamentestar¹ thay trin e Ministerengere Konsilestar²), but lachhe Europakere reporiya³, thaj kotar 1984 bersh o Europakoro Konsili ano Strazburgo kerdas thaj lendinas buteder sar 500 dokumenti pashe phangle e Romengere komunitetasar, save so vakerena bashi olengiri inkluzija ko but umala thaj sektoriya ko themutnipe/rayipe/.

Kotar javer rig, e OSCE-skoro Ofiso e Uchhe Komesareskoro bashi Nacionalno Minoritetiyan kerdas o dokumenti vakerdino sar Hageskere Rekomandaciye bashi e Nacionalno Minoritetengere Hakaja ki Edukaciya. Pali akava dokumenti, e thema motivirinena pes te len/adopirinen/ proaktivno metode bashi e manushikane hakaja, ki harmoniya e Gendosar 31 katar e Kopenhagenskoro Dokumenti savo so akharela e themen te protektirinen e nacionalno minoritetongoro etnikano, kulturakoro, lingvistikakoro, thaj religijakoro identiteti. E Kosovakoro strategijako dokumenti proaktivno adresirinela e lingvistikakere thaj edukacijakere aspekton katar e Hageskoro Dokumento, thaj savo so ka implementirinel thaj o Gendo 33 katar e Kopenhagenskoro

---

1 Rezolucija kotar e Europako Parlamento vash e Roengeri situacija ande e Komuniteta(1984); Rezolucija kotar e Europako Parlamento vash e Chavengeri Edukacija kaske dada daja naj len permanentno beshipaskero than (1984); Rezolucija kotar e Europako Parlamento pe manusha so na dzanen te pisinen vi genaven vi Edukacija e chavenge kaske dada thaj daja naj len permanentno dzivdipasko than (1989); Rezolucija kotar e Europako Parlamento pe Roma ande e komunitete (1994); Rezolucija kotar e Europako Parlamento pe Diskriminacija mamuj e Roma vi Sintora (1995); Rezolucija pe Romengeri vi Sintongi Situacija ande e Europaki Unija (2005); Rezolucija pe situaciaj e Romane vi Sintonge dzuvlja ande e Europaki Unija (2006).

2 Resolution No. 89/C 153/02 kotar e Konsilo pe Europaki Unija pe shkolake provizije pe roma vi phirutne chavenge (1989); Rezolucija kotar e Ministerengo Konsilo pe edukacijape shkolake provizije vash e buchi e phirutne chavenge (1989); Rezolucija kotar e Konsilo vi e reprezentativno membreskere/chlanengere thema; Gavernesko kedin ande e Konsilo pe Edukacijakero Sistema te adresirinela pe o problemo pe Rasizmo vi Ksenofobija (1995)

3 Zhutipen/pomosh kotar e EU vash e Romane Comunitete (2002), I situacija e Romengi ande e bari Europa (2004), Bucharipe vi Socialne Bucha; Dikhipe kotar e PHARE-ski asistencija kotar e Europaki Unija vash e Romane minoritetija (2004) “Protekcija pe minoritetija ande e EU” kotar e EU –ski mreza /networko pe independenno eksperto pe fundamentalno hakaja (2004); Egaliteto vi na –diskriminacija – Bershesko Reporto (specialno artiklo pe n “Lacharipen pe Romengeri situacija ande e EU); Bucharipe vi Socijalno Bucha – Kleake/kluchno Gindipena 2005: Aksesos pe Chachipen.

Dokumenti savo so rodela kotar e thema te protetktirinen o etnikano, kulturakoro, lingvistikano, thaj religiyakoro identiteti e minoritetongoro save so dzhivdinena ko lengere teritoriye thaj te den olenge shayipena te keren promocija ko akala karakteristike.

2. E Romengere, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetengiri akanutni situaciya ki edukaciya

E Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya arakhena pes nekobore problemencar ki lengiri edukaciya, speciyalno ko situaciye save so referirinena ki olengiri integraciya ko edukacijakoro sistemi. E pharipa astarena kana e chhave astarena te phiren ki sikljovni, pa sa dzhi ko keribe lafi ki olengiri chhib, pharipa isi thaj ko adava te oven akceptirime kotar e mazhoritetakere komunitetiya, thaj ko lengoro kulturakoro, sociyalakoro thaj ekonomikano dzhivdipe. E problemiya thaj e pharipena save so akala komunitetiya arakhena ko Kosovo si gasave save so shaj te arakhen pes thaj ko phuvya/thema/ kotar o regioni. Sa rte si, adava so achhilas pes ko enjavardesh thaj enjato bersh numa bayrargya e pharipena ko akala komunitetiy thaj chhivgya olen ki phareder situaciya, speciyalno ki edukaciya. Akija olengiri sitaciya ovela bilachheder pali o maripe ki Kosova so angya dzhi ki olengiri dislokaciya sar ko Kosovakere regioniya thaj avriyal kotar o Kosovo. I sama kerdini kotar e UN sikavela kaj pali o konflikti ko 1999 bersh, e Romengiri, Ashkaliyengiri thaj Egiptyanongiri participaciya ki sasti populaciya ano Kosovo kotar 100,000 phelas ko 35-40,000 manusha, so kerela olengiri inkluziya ko edukacijakoro sistemi panda phareder. Thay akana, ofto bersh pali o konflikti, e Romengiri, Ashkaliyengiri thaj Egiptyanongiri edukaciya si pashe phangli olengere socio-ekonomikane statusosar thaj e fenomenosar ki marginalizaciya, diskriminaciya thaj segregaciya.

Dzhaindoy pali e informaciye khedime kotar o Edukacijakoro Informacijako Sistemo thaj Menadzmenti (EMIS) bashi sikljovno bersh 2005/06, e Romengere, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere chhavengiri inkluziya ko sa e nivelura katar e anglal univerziteteskiri edukaciya sasa numa 4527 sikle thaj studentiya, ja palem 1,1% ki komparaciya e saste populaciyasar. Kotar may 2007 bersh kana o Ministeriumi bashi Publichno Servisiya dengya shayipe e minoritetonge te kren buti ki edukaciya, 140 manusha kotar akala komunitetiya keren buti ki edukaciya so si 0.53% kotar sa e manusha so kerena buti ki edukaciya.

Ko jekh buteder generalno niveli, te liyem e informaciye kotar e Romengiri Dekada thaj ki komparaciya e yavera phuvyencar/themencar/ ko regioni shay te phenas kay o procenti e chhavengoro so agorena fundavni sikljovni ano Kosovo si 4.5%; ki Albaniya 4.3%; Serbiya 9%; Makedoniya 11.6% thaj ande Montenegro akava procenti si 3.7%.

Akale dokumenteskiri implementaciya ka del dumo te mobilizirinen pes sa e relevantno structure thaj te kerel pes drom bashi akale komunitetongiri sasti integraciya ko edukacijakoro sistemi so yavere rigatar ka anel dzhi ko lengiri lachheder inkluziya ko rayipe, sar vi te promovirinen, zuraren olengoro identiteti, tradiciya thaj kultura.

E Romengiri, Ashkaliyengiri thaj Egiptyanongeri tikni integraciya ki edukaciya

Truyal but analize bashi e Romengiri, Ashkaliyengiri thaj Egiptyanengiri situaciya ano Kosovo alem dzhi ko adava te arakha thaj te identificirina soske akala komunitetiya na resle peskiri sasti integraciya ano rayipe/them/societa/. I tikni mobilizaciya thay tikno zor katar e gavernoskere autoriteti, e limitirime gavernoskere thaj donorengere fondiya, nanipe bari sama bashi adava te vazden pes lachhe kampanye bashi adava soske khamela pes i edukaciya, thay nanipe iniciyative bashi lobiribe ko butya phangle e minoritetengere hakayencar, si soske dzhi akana si kerdi numa tikni inkluziya e Romengiri, Ashkaliyengiri thaj Egiptyanongeri inkluziya ko Kosovo. Leindoy ki godi o fakti kay pali o konflikti ki Kosova kerdile pes nekobor iniciyative te kerel lachhi atmosfera ko siklibaskere sobe ko sikljovne/shkole/, desh programiya kola so vazdiye e studentengiri motivaciya bashi edukaciya, programiya bashi phureder manushengiri edukaciya, programiya ki naformalno edukaciya, rezervirimi kvota bashi edukaciya ko uchheder edukacijakere niveliya, nekobor aktiviteti te iranen pes ki sikljovni adala so iklestile olatar, thaj mayodorig shay te arakhen pes baro numero chhave so na phirena ki sikljovni, thay studentiya so na phirena ko univerziteti. O bilachho socio-ekonomikano statusi, tikno numero kotar edukatoriya thaj sichara kotar e Romengere, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya, nanipe edukaciya ki romani chhib, pharipena te sikljon ki oficijalnikani chhib kana astarena te phiren ki sikljovni, thay o stereotipiya mamuy akala

komunitetiya si numa nekobor katar e bariyere so kherena phraeder akale minoritetongeri inkluziya ko edukacijakoro umal.

Bibari Romengiry, Ashkaliyengiri thay Egiptyanongiri participaciya ko edukacijakoro umal

O nivelo kotar e siguriteto ko phiribe ano Kosovo ko palune 7-8 bersha agyas dzh ko adava e chhave kotar RAE komunitetura ma te phiren ande sikljovne ko regularno edukacijakoro sistemi. Akaleske khamela pest e kerel pes improvizirimo edukacijakoro servisi sar so si e chhavengri edukaciya ko kampija ki Gyilana thaj ki Plemetina. Akiya edukaciya kerela pes teli but phare kondiciye thay bikvalificirime sicharencar. O nivelo thaj e sikljovibaskoro kvaliteti ko akala sikljovne si but tele thaj nane ki koordinaciya e regularno edukacijakere sistemasar. Adava anela dzhi pe kana e chhave trubuy te keren transferi ko regularno sikljovne.

Tikni kooperaciya mashkar o MEST thay e civilnikane organizaciye kotar e Romani, Ashkaliyengiri thaj Egiptyanongiri komuniteta save so kerena aktivitetiya ko edukacijakoro umal, anela dzhi pe pharipa thaj problemiya ki transparenciya thay ko procesi kana anela pes deciziya. E chorolipaskoro nivelo, e dadengiri thay e dajengiri tikni edukaciya, nanipe alteratnivno programiya bashi edukaciya e chhavengiri so avena katar e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya, si nekobor faktoriya save so chhinavena bareder itegraciya ko edukacijakoro sistemi. E numero chhavengoro save na astarena ko vakti te phiren ki sikljovni thay odolengoro so ikljovena kotar e sikljovni si but baro. O MEST thay o OSCE nekobor bersh kerena programiya thaj aktivitetiya e chhave te agoren e klasiya so hasavde thaj iklile kotar i sikljovni. Akala programiya si jekh alternativno shayipe e chhavage te kompletirinen peskiri eukaciya thaj te dzhan mayodorig. Sostar olengiri ekonomikani situaciya si but phari, but chhave na phirena ki sikljovni thaj astarena te keren nesavi buti te den dumo peskere familijenge.

E yavera muanushengere stereotipiya mamuy e manusha kotar e RAE komunitetiya shay te dikhel pes ko edukacijakoro sistemi thay dzhala mayodorig dzhi ki diskriminaciya, sar mamuy e chhave, sar mamuy olengere dada thay daya.

Ikerindoy ki godi o fakti kay i edukaciya dzhi ki zurali kompeticiya ko bukyakoro pazari, e manusha katar e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya trubuy te agoren, ten a buteder fundavni thaj mashkaruni sikljovni. Teresel pes akava, i Strategiya dikhela zuraripe ko nekobor politike, sar so si stipendiye thaj kvote bashi e chhave so avena katar e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya, thaj von lokheder te dzhan majodorig pengere edukaciyasar. I bari kompeticiya ko bukyakoro pazari rodela e manusha katar e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya te oven profesionalno trenirime thaj lachhe educirime te mangle te arakhen peske buti.

Vi adava so e Kosovo isi anti-diskriminaciyakiri thaj segregaciya, legislaciya/kanuniya/zakoniya/, ki praktika shay te arakhen pes situaciye kote so gasavi diskriminaciya sikavela pes mamuj e manusha katar e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya.

3. Viziya thay Misiya

E Kosovako Gavernoskiri Strategiya bashi Integraciya e manushengi kotar e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya, ka ovel integralno kotor yavera zuraribaskere strategiye ko Kosovo so si dizaynirime/kerdine/ ko bashi o vakti 2007-2017 bersh. I strategiya bashi Anlal-Univerziteteskiri Edukaciya si jekh dokumenti so akharela bashi jekh edukacijakoro sistemi savorengere, bizi te dikhen pes e etnikane, rasakere, kulturakere, ya palem religiyakere yaveripa mashkar e manusha. E edukacijakere instituciye ko sa e nivelura ka oven but importantno/mahat/vazhno/ thay ka khel bari rola ko eliminiripe ko sa e formi kotar inter-etnikani diskiminaciya, segregaciya, stereotipiya thaj natoleranciya. Akale formengiri eliminaciya thaj deypasar jekh shayipena bashi kvalitetno edukaciya thay respekto ko kulturakere thay lingvistikakere yaveripa, e mazhoriteteskiri populaciya shay te kerel kontribuciya ko akale komunitetongoro zuraribe thay te zuraren olengiri poziciya ko them/rayipe/ thay ko agor te keren o drom bashi olengiri sasti integraciya ko publikano thay institucionalno dzhivdipe ko Kosovo.

Viziya

Kosovo – rayipe/them/ dzhandipaskoro thay inkluziyakoro, respektosar bashi yaveripa, sasto integririmo ko Europakere trendiya, yekha-yekh shayipencarbashis a e individualciya kotar e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya, savo so yavere rigatar ka keren kontribuciya ko ekonomikano thay sociyalno zuralipe.

Nane te ovel lokheste te resel pes akiya viziya (savi so lela but reference kotar e Strategiya bashi Anlal-Univerziteteskiri Edukaciya 2007-2017), ko Kosovo savo so majodorig dzhala truyal jekh phari faza tranziciyatar, bikerdine politikane statutosar thay inter-etnikane feudencar. Kotar yaver rig, dzhikote o Kosovo arakhela pes akale problemencar, o sasto sumnal/luma/ dzhala sigate ko them/rayipe/ savo si bazirimo upral o dzhanibe thay lachhi ekonomiya. Yavere rigatar, vi kodo so e Kosovo isi problemiya thay pharipa, e Kosovo isi thay shayipena thay shukar butya. Yekh kotar akala shayipena so o Kosovo si phutardo bashi dzhanibe thay informaciya, motivaciya thay lachhi voya bashi racionalno

utilizaciya sa e zorengiri bashi beneficiye ki sasti komuniteta. Akava shayipe, so phravdo bashis a e themutne manushenge, s i kleya te pharuven pes sa e ekonomikane, sociyalno thay politikane problemiya so sikavgye pes dzhi akana, bizi te dikhel pes kon savo si, bashi savorenoro shukaripe. Sostar, sa e manushenge Kosovatar ka ovel shukar te dikhen e Kosovo integririme ko sumnal.

Misiya

Te vazdel pes yekh inkluziyakoro thay uchhe kvalitetoskoro edukaciya ko sistemi, bazirimo upral o chachipe, yekhipe thay respekti ko yaveripe, thay kontribuciya pe sasti integraciya e manushengi kotar e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya ko them.

O nivelo katar e manushengiri inkluziya ko edukaciya ko sistemi, generalno si jekh kotar e zuraribaskere faktoriya ko jekh them, them kote so i lachhi edukaciya si jekh internacionalno obligaciya. O Yekhipe vakerela te ovel pes yekh ko statusi e yaverencar, te ovel tut yekh tretmani, ma te avel diskriminaciya, savi te ovel bariera ya palem stereotipiya. Akava principi vakerela kay sa e manush thay instituciye involvirime ko edukaciya ko umal (e sichara thay manusha katar e administraciya, studentiya, dada thay daya, komuniteta, marginilizirime grupe, sikljovne thay yavera), isi olen yekh hakaya, dzhindoy pali olengoro statusi thay olengoro kabilipe bashi normalno personalno zuraripe te shay sar themutne manusha te len pengere responsibilitetiya ko them. O yekhipe shay te ovel numerikano thay proporcionalno. O respekti ko yekhipe si lendino sar minimum standardi ki avdisutni etikani thay edukaciya ko kultura, dzhikote i proviziya bashi savore si standardi te sigurinel pes aktivno participaciya bashis a e manusha ko sociyalno dzhivdipe. O diverzitet/yaveripe/ lela buteder sar e etnikane afilaciya thay lela buteder aspektiya, sar so si, i chhib, mursh vay dzhuvli, religiyakiri afiliaciya, sociyalno thay civilno statusi, ja palem, nesave yaver individualno karakteristike manusheskere kotar sasti populaciya. I edukaciya savi so prenzharela akava yaveripe lela andre thay: phutardipe, yavere kulturengoro haljovipe, kritikano dikhibe ki sociyalakiri realiteta, nivelo kotar o zuraripe thay yaver.

4. Strategiyakere resarina/cilura/

E ekspertongi grupa involvirimi ko skrinisaribe e Strategiyakoro, identificirinda shtar strategiyakere resarina save so dena kontribuciya te resel pes i misiya e Strategiyakiri bashi e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetongiri integraciya ko edukacijakoro umal. Kana ka resel pes dzhi pea kale strategiyakere cilura ka avel pes thaj dzh ko adava te resen pes e butya skrinisarde ko Angleder-Univerziteteskiri Strategiya. Akalesar ka avel pes dzhi ko vazdipe yekh inkluziyakoro edukacijako sistemi, te den pes kondiciye bashi yekh kvalitetno personalno zuraripe sa e individualconge thaj moljaripe pe demokratijakoro them.

Resarin 1: Bareder thaj lachheder participaciya ko jekh kvalitetno edukaciya bashi e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya.

Resarin 2: Prevenciya ki diskriminaciya thaj segregaciya ko edukacijakoro sistemi

Resarin 3: Uchho kvaliteti thaj lachhi kooperaciya mashkar e relevantno instituciye thaj organizaciye bashi beneficiye ki lachheder edukaciya e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetonge.

Resarin 4: Te vazdel pes i sama mashkar e komunitetiya thaj involvirime riga odolesar so ka del pes dumo ki edukaciya e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetonge.

Akala resarina sine „pharuvde,, ko nesave aktivitetiya so ka keren pest e lachharel pest hay te zurarel pes i poziciya e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere komunitetiya ko edukacijakoro umal. Teleder shay te arakhen detalno deskripciya bashi e strategiyakere resarina, indikatoriya thaj aktivitetiya bashi sako yekh stratigiyaki resarin.

4.1. E participaciyakoro importantno zuraripe ki lachhi edukaciya bashi e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya

Dzhikote skrinisarela sine pes i Strategiya e ekspertiya dikhle kay o harno nivelo ki edukaciya thay o uchho nivelo kotar e manusha so na dzhanena te skrinisaren thay te ginaven si sostar/soske/ e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komuniteton nane adekvatno inkluziya ko politikano, sociyalakoro thay ekonomiyakoro dzhivdipe ano them. E ekspertiya dikhle vi kay te resel pes akiya integraciya khamela pes te keren pes yakh avipe/akseso/ ki edukaciya thay te keren pes nesave specifikane mehanizmiya save so ka anen dzhi adava e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya te keren inkluziya dzhaindoy pali yekh sistematikano drom. E aktivitetiya bashi zuraripe ko akava edukaciyakoro umal ki Strategiya si koherentno thay dzhana ki harmoniya e aktivitetoncar save so si skrinisarde thay ki Strategiya bashi Anglal-Univerziteteskiri Edukaciya.

SIKAVIPENA/INDIKATORIYA

1. Inkluziya e sicharengi thay e chhavengi ko anglal-shkolako nivelo thay fundavne shkolako nivelo
2. Bareder chhavengo numero save so phirena ko klasi 1
3. Kerdini asistenciya e chhavenge save so line azhutipe/dumo/ kotar nesave organizaciye
4. Bareder numero chhavendar save so agordine fundavni, mashkarutni thay uchhi edukaciya
5. E chhave si chhutine ande klasiya ko sa e niveliya bizi te kerel pes savi te ovel diskriminaciya
6. E programiya bashi naformalno edukaciya si kerdine thay implementirime
7. Kerdine si instrukciye ki romany chhib
8. Barilo o numero katar e anglal-shkolakere thay anglal-fundavne shkolakere instituciye
9. Kerdine si e mehanizmiya te oven operacionalnikane bashi implementiribe ko Kanuni bashi Fundvni thay Mashkaruni Edukaciya
10. Komunakere Departmeniya bashi Edukaciya si zurardine

11. Dizaynirime thay implementirime si e programiya bashi treningo e sichareng e bashi planiribe, menadzmenti thay profesionalno zuraribe
12. Sasto funkcioniribe ko sa e na-gavernoskere organizaciye save so adresirinena/astarena/ e problemon ko edukaciyakoro umal
13. Isi agenciye save so kerena buti te vazden o kapaciteti ko edukaciyakoro umal

AKTIVITETIYA

Aktiviteto 1:	Leype Romane, Ashkalyengere, thay Egityanongere edukatoren thay olengiri asistenciya ko anglal-shkolako thay anglal-fundavno nivelo
Deskripsiya:	<p>Desh thay enya edukatoriya katar e Romane, Ashkaliyengere, thay Egityanongere komunitetiya si trenirime bashi buti ko anglal-shkolakere thay anglal-fundavne instituciye.</p> <p>E edukatoriya kotar e RAE komunitetiya si identificirime bashi sigeder inkluziya ko edukaciyakoro procesi odolesar so si dende lenge shayipena bashi studiripe, buti thay praktika</p>
Aktiviteto 2:	Trainiribe thay re-treniribe e sicharengo katar RAE komunitetiya ki obligatorno edukaciya
Deskripsiya:	<p>E sichara katar e Romane, Ashkaliyengere, thay Egityanongere komunitetiya si aktivne ko procesi katar e instrukciye ka len trenigiya ko neve metodologiye kotar sikavipe thay sikljovipe. E sichara ka len sicharengo treningo ko edukaciyakere instituciye.</p> <p>Arakhle si e avutne sichara save so ka oven ko edukaciyakoro sistemi thay kolenge ka oven dende inciyative te sturirinen, keren buti thay ko yekh vakti te keren praktikum.</p> <p>Organizirime si nilayeskere shkole bashi manusha so sikavena romani chhib. Akala nilayeskere shkole ka oven phutarde thay sichareng kotar yavera komunitetiya.</p> <p>Kerela pes pharuvipe mashkar Romane, Ashkaliyengere, thay Egityanongere sichara te shay majdur profesionalno te zuraren pes</p>

Aktiviteti 3:	Deybe programiy bashi re-integraciya e chhvenge so iranena pes kotar e Diaspora
Deskripciya:	<p>SHove masekongere intenzivno kursiya organizirime e chhvenge so dzhivdinena avriyal kotar o them. E kursiya si kerdime ki chhib pe savi e chhave ka sikljovent ande shkola. E kursiya ka den shaype te dodzhanel pes buteder bashi yaver kultura thay tradiciya. Ka oven organizirime buteder te khamela pes.</p>
Aktiviteti 4:	Motiviribe thay stimiliribe te vazdel pes i participaciya ki edukaciya
Deskripciya:	<p>E MED, e shkole, thay e NGO kerena kampanye te aven buteder chhave ko angle-shkolakere thay anglal-fundavne klasiya.</p> <p>Akala programiya si dizaynirime te motivirinen e chhaven te aven sako dyives ko klasi.</p> <p>E chhvenge save nisi pharipa te sikljon den apes instrukciye ki shkola ya palem ko komunitetongere centriya.</p> <p>Akala ekstra klasiyadena pes e chhvenge save nisi pharipa ko sikljovipa, numa vi e chhvenge saven nay dumo te skrinisaren thay te sikljon kotar olengere familiye. Arakhlo si fondi bashi transporti bashis a e chhavore so phiren ko angle-fundavne klasiya, fundavni edukaciya thay chhave so trubuy te phiren buteder kotar 2 kilometriya (ko akava vakti e MED organizirinena transporti bashi e chhave so phirena buteder sar 4 kilometriya). O transporti si organizirimo te shay e chhave te dzhan ande shkola sakova dive.</p>
Aktiviteti 5:	Deybe shayipe bashi sikljovipe avriyal kotar e obligacijakiri edukaciya
Deskripciya:	<p>Preparacijakere kursiya si dendine e chhvenge save so trubuy olenge dumo te phiren ko uprone klasiya.</p> <p>Kerdo si speciyalno fondi te den pes grantiya e chhvenge so sikavena pes shukar ande shkola, thay kaskere familiyen is phari ekonomikani</p>

	<p>situaciya. Akala grantiya dena olen dumo te agoren e shkoloro bersh. Akava fondi ka ovel monitiririmo kotar e MED thay e lokalno komunitetengere ofisiya.</p> <p>Organiziribe kampanye te vazdel pes i sama bashi edukaciyakiri importance.</p> <p>Isi thana sovibaske ko siklengere thay studentongere khera adale siklengere so dzhivdinena dur kotar e shkola. Akava ka vazdel akale manushengoro edukaciyako nivelo uchheder.</p> <p>E MEST dela dumo esiklengere thay e studentonge te arakhen thana ko akala khera sovibaske.</p>
Aktiviteti 6:	Te sikavel pes romani chhib ande shkole
Deskripciya:	<p>O MEST ki kooperaciya e NGO identificirinena thay trenirina eksperon te zuraren planiya thay programiya bashi romani chhib. Kana ka ovel o plano kerdino ka keren pes diskusiye bashi evaluaciya, sugestiye, amandmaniya... Pali adava ka kerel pest hay o agoruno/finalno/ plani thay programi.</p> <p>Dizaynirime si trening programiya bashi e sichara ki romani chhib te sikaven pali e nevo plano thay programo. Akala trening programiya sib ash e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya save so ka keren buti e chhavencar ki obligatorno edukaciya.</p> <p>Avriyal akalestar, o materiyali so ka prezentirinel elementi katar e Romengiri, Ashkaliyengiri thay Egiptyanongiri tradiciya, kultura thay istoriya ka oven implementirime thay ko planiya thay programiya ko yavera chhibya. Ka keren pes opcionalno programiya adalenge save so ka khamen te dzhanen buteder kotar akale komunitotengiri tradiciya, kultura thay istoriya.</p> <p>O sikavipe romani chhib ka ovel opcionalno thay ko adala mashkara kote so isi bareder koncentraciya chhavendar so preperena ko Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya.</p>

Aktiviteti 7:	Additional language programs for children of Roma community
Deskripciya:	<p>O MEST, ki kooperaciya e civilno themesar, kerela thay implementirinela ekstra programiya bash e chhave katar e romane komunitetiya ki sikljovibaskiri chhib pe savi ka sikljovent kana ka astaren te phiren ande shkola thay angleder-shkolakere instituciye. E manusha kotar e romani komuniteta ya palem manusha so dzhanena i romani chhib ka oven trenirime te keren akava programo thay te den dumo e chhavege te shaj lokheder te integririnen pes ko shkolakoro sistemi. Akala programiya ka oven dende e shkolenge numa vi e komunitetongere centronge. E programiya ka oven kerdine bashi e trubuyimata ki specifichno areya. Akale programon trubuy te ovel thay elementiya bashi e chhavengiri preparaciya te astaren te phiren ki shkola. Numa, sar te si, e chhibyakere instrukotriya trubuy te oven trenirime sar angleder-shkolakere edukatoriya.</p>
Aktiviteti 8:	Inkluziya e chhavengri save nisi speciyalno trubuyimata ko regularno sistemi edukacijatar
Deskripciya:	<p>Ka vazden kampanye bash i sama e dadengi thay edayengi thay e populaciya bash e chhavore kolenge trubuy speciyalno sama thay save so trubuy te oven kotor e edukacijakere sistemostar.</p> <p>Kerdine si aktivetiya thay treningoya bashi e dada thay daya kaskere chhavoren trubuy varesavo manush dzhikote phiren ande shkola thay yavera trubuyimata.</p> <p>Dende sit hay shayipena e familiyenge saven so isi chhave speciyalno trubuyimatencar, te motivirinen pest e bichhalen pengere chhaven ande siklyovni thay del apes lenge finansiyakoro azhutipe, transporti, habe thay yaver.</p>
Aktiviteti 9:	Increasing inclusion on vocational education and training
Deskripciya:	<p>Ki khetanutni buti e centroncar bashi dzhieduciribe thay treningo, kerdino si yekh rodipe te shay te dikhel pes savo si o intereso mashkar e RAE</p>

	<p>komunitetiya bashi akala trenigoya. Arakhline si olengere trubuyimata thay e kondiciye ko buchakoro pazari thay kerdine si programiya pal save dzhana e treningiya e manushenge kotar akala komunitetiya.</p> <p>Ko yekh vakti e komunitetonge si dendi informaciya bashi e servisiya ko akava umal edukaciatar thay treningostar so shay te len kotar yavereder instituciye.</p> <p>Bashi e chhavore katar e RAE komunitetiya si dende thay kvote te shay te len gasavi edukaciya ko instituciye.</p>
Aktiviteti 10:	SHemakoro keribe bashi grantiya e Romane, Ashkaliyengere thaj Egiptyanongere Komunitetiya
Deskriptiya:	<p>E grantongiri shema dikhela leybe fondiya kotar e gverno thay kotar e donoriya avriyal themestar. Sakone trin bersh kerdini si donorengiri konferenciya. O MEST ka kerel yekh departamento savo so direktno ka kerel buti akale fondesar.</p> <p>Kerdini si shema e grantongi te shay te del pes azhutipe e proyektonge save so vazdena i participaciya ki edukaciya thay proyektuya bashi bidzhanlipaskoro harnyaribe e manushengo save na phirena ki siklyovni.</p> <p>Ki akiya shema khuvana thay e fundavne thay mashkarune sikljovne saven isi chhave kotar akala komunitetiya, NGO save kerena buti ko akava umal thay RAE studentiya.</p>

KRITIKANE POSTULATIYA

Isi lachhi voya mashkar e instituciye thay e komunitetiya bashi yekh univerzalno inkluziya ani edukaciya

Akale dokumentoskiri implementaciya adhinela kotar e but riga. Kotar e gavernoskere instituciye savo so khamela pest e zurararen akale dokumenteskere aktivitetiya. Te del pes chryali rosh ko keribe akale politikongo te shay te avel pes dzhi ki implementaciya akale dokumentoski thay te arakhen pes fondiya si e avgune phundre so trubuy te keren

pes te shay te astaren pes proektiya, si vareso so e instituciye mayangle trubuy te keren te shay te implementirinel pes i Strategiya bashi Romengiri, Ashkaliyengiri thay Egiptyanongiri Integraciya. Ko yekh vakti, bashi Romengiri, Ashkaliyengiri thay Egiptyanongiri inkluziya ki edukaciya isi yekh importantno rola savi so trubuy te ovel kerdini kotar e mazhoritetakiri populaciya sostar, von shay te den baro dumo te resen pes e ciliya akale inkluziyakere thay integraciyakere. I Inter-etnikani toleranciya, respecto ko yaveripa thay e manushikane hakaya si fundavne anglalkondiciye te kerel pes o drom bashi akale komunitetongiri integraciya ko politikakoro thay ekonomikakoro dzhivdipe ko them.

4.2. Prevenciya diskriminaciyatar thay segregaciyatar ko edukaciyakoro sistemi education

E diskriminaciyakoro thay segregaciyakoro fenomeni ki edukaciya si jekh kotar e bibahtale faktoriya bashi Romengiri, Ashkaliyengiri thay Egiptyanongiri integraciya thay inkluziya ano Kosovakoro them. Te phenas chaches, isi thay but „kamufirime,, sikaviba katar segregaciya thay diskriminaciya ko edukaciyakoro sistemi. Adaleske, yekh but mahat/importantno/ kondiciya te chhinaven pes akala bucha, trubuy te ovel yekh pozitivno gindibe kotar e edukaciyakere avtoritetiya thay te del pes dzhi ko dzhanibe e mazhoritetoskere populaciya kay vi e Romenge, Ashkaliyenge thay Egiptyanonge trubuy lachhi edukaciya.

SIKAVIPA/INDIKATORIYA/

1. Odori kote so isine diskriminaciya thay segregaciya mamuy e Roma, Ashkaliye thay Egiptyanura si reportirime thay dendo dzhi ko dzhanibe
2. E manusha save keren buti ki edukaciya dzhanena kay si importantno te kerel pes prevenciya ko akala fenomeniya katar e diskriminaciya thay segregaciya.
3. O numero katar e diskriminaciyakor thay segregaciyakoro sikavibe ko dzhivdipe si harnyardo thay reducirimo.

Aktiviteti 1:	Analize ki situaciya kana sikavela pes segregaciya thay diskriminaciya ki edukaciya
Deskripciya:	O MEST, khetane e NGO-encar, ka keren rodipe bashi e segregaciya thay diskriminaciya mamuy e Roma, Ashkaliye thay Egiptyanura ko edukacijakoro sistemi ano Kosovo. Adzhikerela pes kay akala analize ka rezultirinen adalesar so ka sikaven vuzhi piktora ki akiya situaciya thay ka del konkretno rekomandaciye bashi mayodorutni akciya.
Aktiviteti 2:	E segregacijaki thay diskriminacijaki prevenciya truyal legalno aktiya
Deskripciya:	Trubuy te keren pes legalno aktiya thay te kerel pes prevenciya ki segregaciya e chhvenge ko separirime siklyovne thay klasiya bazirime upral olengoro etniciteto. E chhave shay te crden pes ko yekh klasi numa kana isi olen ariya ki lengiri dayakiri chhib. Truby te keren pes legalno proviziye sar yekh efektivno prevenciya kotar e segregaciya. Yaver so trubuy te kerel pes si e chhnavel pest hay i diskriminaciya.
Aktiviteti 3:	Treningo e edukatorenge thay edukacijakere butyarnenge bashi stereotipengiri eliminaciya
Deskripciya	E Edukatoriya thay edukacijakere butyarne si trenirime ko speicialne programiya bashi stereotipengiri eliminaciya thay bashi inter-etnikani thay interkulturakiri toleranciya. Akala trening programiya trubuy te vazden sama bashi yaveripaskoro respekti thay lachheder halyovipe e diskriminacijakiri.
Aktiviteti 4:	Vazdipe sama mashkar e Roma, Ashkaliye thay Egiptyaniya bashi e diskriminacijakere thay segregacijakere forme ki edukaciya

Deskripciya:	Te trenirinen pest hay te vazdel pes o kapaciteti e manshengoro mashkar e Roma, Ashkaliye thay Egiptyaniya, te shay te arakhen i segregaciya ande edukaciya, te shay te dokumentirinen adava thay te keren mayodorutne akciye. Gasave kapacitetiya trubuy te anen dzhi ki minimizaciya ki diskriminaciya mamuy akala komunitetiya ko edukacijakoro umal.
---------------------	--

4.3. Lachhi thay efektivno kooperaciya mashkar e relevantno instituciye thay organizaciye

Te shay te lachharel pes i poziciya thay te kerel pes e Romengi, Ashkaliyengi thay e Egiptyanongi sasti integraciya ko them, trubuy te keren pes but aktivitetiya save ka keren kontribuciya te resel pes olengiri participaciya ko umal e edukacijako, edukacijakere instituciye thay organizaciye ko sa e niveliya. E manushen kotar Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya ka ovel shayipe te participirinen ko procesi kana kerela pes i politika thay kana anena pes deciziye ko edukacijakoro umal. Ko nekobor Komune, e Departmeniya bashi Edukaciya ka den buti e manushenge kotar e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya cilosar, te prezentirinen e komunitetongere trubuyimata, te den e manushenge phutarde informaciye bashis a e shayipena so dena pes ko edukacijakoro umal thay personalno zuraribe. Speciyalno sama si dendini ki kooperaciya mashkar e shkole thay e komunitetiya.. Organiziribe manifestaciye ko edukacijakoro thay kulturakoro umal ka den shayipe e manushenge kotar RAE komunitetiya te ikeren pengoro kulturakoro thay lingvistikano identiteti thay ka keren o drom bashi bareder toleranciya.

SIKAVIPA/INDIKATORIYA/

1. Bareder kooperaciya mashkar e siklyovne thay e dada thay daya ko samakoro vazdipe pe edukaciya ko Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya.

2. E civilno thay e gavernoskere instituciye si mobilizirime bashi sasti Romengiri, ASHKaliyengiri thay Egiptyanongiri integraciya ko them
3. Isi adekvatno reprezentiribe ko siklyovnengere bordiya thay ano PTA, thay ko siklyovne kote so isi chhave kotar e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya
4. MEST kerela lachheder kondiciye bashi Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya ko edukaciyakoro umal

AKTIVITETIYA

Aktiviteti 1:	Khetanutne aktivitetiya e komunakere policiyasar (CP) ko siguriteteskoro umal
Deskripsiya:	<p>Ko komunakoro nivelo ka ovel kerdino Konsili bashi siguriteti. Akava Konsili ka ovel kerdino kotar MED, CP, siklyovnengere reprezentantiya, Siklyovnengoro Bordi thay manusha kotar e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya.</p> <p>Akava konsili ka kerel khetanutne beshipa sako duy masek/chhona/ mashkar e komuniteti thay CP, te shay te dikhen e siguriteteskoro niveli ko siklyovne kote so phirena e chhave kotar e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya. O komuniteti, e chhave thaj komunakiri policiya, ki kooperaciya e MED-esar ka oven khetane ko beshipena organizirime ko siklyovne. Ka keren pes reportiya sako duy masek/chhona/.</p>
Aktiviteti 2:	Aktivitetiya mamuy kanuneskoro phageripe ki edukaciya
Deskripsiya:	<p>Ka keren pes aktivitetiya te kerel pes lachheder kooperaciya mashkar edukaciyakere avtoritetoncar, siklyovnencar, centroncar bashi sociyalnikani buti thay civilno rganizaciyencar cilosar te kerel pes prevenciya thay reduciribe ko chhavengoro nashibe kotar e siklyovne. Trubuy te kerel pes sistemi bashi reportiribe thay iklyovibe kotar e</p>

	<p>siklyovne thay te kerel pes khetane buti e Centroncar bashi sociyalnikani buti, e MED-esar thay e registririme ofisosar thay e maybari rola te del pes ko Romengere, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere organizaciyenge. Avriyal akalestar, o problemi nashibe siklyovntar ka ovel diskutirimo e sikavnencar thay e siklyovnencar thay te kerela pes savi te ovel presiya upral e chhave te anen pes anglal o kanuni/zakoni/ te angye palpale e chhaven ko siklyovne.</p> <p>O PTA ka kerel upral o monitoringo ande siklyovne thay ka sigurinen e Romane, Ashkaliyengere thay e Egiptyanongere reprezentantiya te oven involvirime pe sa e faze, thaj kotar yaver rig e siklyovne te len upri peste sasto resposibiliteto.</p>
Aktiviteti 3:	Koordinaciya mashkar e politike thay aktivitetiya truyal regularno beshipena mashkar o MEST, komunakere avtoritetiya, MED thay civilno roganizaciyencar.
Deskripciya	<p>Reprezentantiya kotar e dada thay daya, RAE komunitetiya, civilno rganizaciye, aktivno ka len than ko MEST-eskere thay MED-eskere beshipena kote s kerena pes e politike thay anela pes deciziya bashi edukaciyakoro procesi. Akala kondiciye ka sigurinen akava procesi te ovel phutardo thay te ulaven pes sa e informaciye mashkar e involvirime riga so lena than ki edukaciya e RAE komunitetongi.</p> <p>O MED, ki kooperaciya e Komunakere Ofisosar thay reprezentanconcar katar e civilno organizaciye, ka skrinisaren thay ka zuraren plani ko edukaciyakoro umal te shay te keren pes e prioritetiya pe avutne trin bersha. Akava plani ka reflektirinel e edukaciyakere trubuyimata bashi Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya. Ka oven kerdine Agenciye saven ka ovel resposibiliteto te implementirinen akava plani ka oven kerdine kotar o MED thay MCO.</p>

Aktiviteti 4:	Kerdino si partneribe mashkar e Romane, Ashkaliyengere thay egiptyanongere komunitetiya e organizacyencar involvirime ki manushikane hakajengiri protekciya ko umal e butyarnengo ani edukaciya.
Deskripciya:	Te protektirinen pes e hakaya e RAE manushengo so keren buti ki edukacy/edukatoriya/, te ulaven mashkar pende informaciye thay te keren fokusi upral e kooperaciya e organizacyencar thay sa e phageripa ko olengere hakaya sar butyarne ko edukacyako umal te oven ko vakti reportirime, sar vi te keren pes adekvatno aktivitetiya.
Aktiviteti 5:	Keripe afirmativno akciya bashi edukaciya thay buti ki edukaciya bashi RAE komunitetiya.
Deskripciya	<p>I siklyovni te kerel buteder lekciye bashi e studentiya kolen isi pharipena ko siklyovibe. Te identificirinen pes relevantno profiliya bashi ekspertiya bashi RAE komunitetiya.</p> <p>E siklyovne thay e fakultetiya te phutren ple udara lokheder bashi e RAE studentiya save so ki mashkaruni siklyovni na sikavde but baro dzhanibe. Akale studentongere kategoriyake ka oven dendine ekstra/buteder/ lekciye, sar ki mashkaruni siklyovni agyare ko fakultetiya.</p> <p>Ka kerel pes kvota bashi studentongiri admisiya ko mashkarune siklyovne thay ko fakultetiya. E studentonge te del pes stipendiya thay motivaciya te kompletirinen thay agoren pengiri edukaciya.</p> <p>KA keren pes beshipena organizirime kotar o MED te shay te del pes informaciya ko edukacyakere shayipena.</p> <p>MEST/MED/REO ka keren kvota (rezervirinen butyarne thana bashi e RAE komunitetiya) te shay te sikaven ko siklyovne ko edukacyakoro sistemi.</p>
Aktiviteti 6:	Dendine programiya te harnyarel pes o bidzhanglipe truyal institucionalno suportu

Deskripciya:	<p>Organizirime informacijengere kampanye te informirinen pes e Romengere, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya bashi e programiya save egzistuin ki akiya areya/umal/. O MEST/MED, ki kooperaciya e NGO-encar, ka del finansiyakoro dumo bashi e RAE-ngiri inkluziya ko programiya save dzhana thay te den dumo bashin eve iniciyative te reducirinel pes o bidzhanglipe.</p> <p>Akala programiya thay iniciyative trubuy te tretirinen pes yekha-yekh sar e akreditirime programiya.</p> <p>E chhayenge thay e dzhuvlenge ka ovel dendino shayipe bashi partikiribe ko akala programiya.</p>
Aktiviteti 7:	Keripe haingengo centro ko sa e komunakere niveliya
Deskripciya:	<p>Haingeskere (didaktikane vakerindoy) centriya ka oven kerdine ko panch komunitetiya ano Kosovo thay ka oven involvirime ko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deybe buteder lekciye e chhvenge ko fundavne siklyovne • Buteder kursiya bashi e RAE komunitetiya • Iniciribe kulturakere thay sporteskere aktivitetiya ande komunitetiya • Deybe programiya mamuy o bidzhanglipe • E dadengo thay e dayengo involviribe ko Centrongere aktivitetiya • Thay yaver

KRITIKANE POSTULATIYA

E Governoskere zuraribaskere politike tretirinena yekh sa e komuniteton

Akanutni politikani situaciya ano Kosovo thay sa so achhilas pes ko agorutno vakti ko standardengiri implementaciya bashi Kosovaki integraciya ano EU, rezultiringya

nekobore dromencar thay diferentno tretmanoncar bashi e minoritetiya ano Kosovo. O fokusi pe sa „politikakere khelutne,, ko sa e umala sine buteder direktirimi ko Serbongoro minoriteti ano Kosovo. Numa, sar te si, akava si o interesi sa e komunitetongere so dzhivdinena ano Kosovo thay savorengere trubuy te del pes yekh thay fer tretmani mamuy sa e politike so kerena pest hay implementirinena pes kotar e Kosovakoro Gaverno.

4. 4. E samakoro nivelo thay relevantno faktoriya te del pes dumo ko edukaciyakoro procesi

Finansiyakoro dumo thay angazhmani e gavernoskoro thay e yavera relevantno instituciyengo bashi zuraribe e sociyalno thay ekonomikani situaciya akale komunitetongiri, si fundavni kondiciya te zuraren pengeri poziciya ano them. Vi adava so trubuy lungeder vakti te vazdel pes i sama bashi edukaciyakiri importance, vi e relevantno instituciye thay e komunitetiya, akiya Strategiya, khamela te mobilizirinela sa e relevantno faktoren te oven hemime thay te keren pes chachune phundre thay te avel pes dzhi pe lachheder edukaciyakiri piktura ko akala komunitetiya ko avutne deshe bersheskiri perspektiva.

INDIKATORIYA

1. Reduciribe ko na-fer tretmano
2. E Komunitetiya dzhanena bashi edukaciyakeri importanca
3. Bareder aktivitetiya ki relaciya siklyovne-komunitetiya
4. Sistemi thay than te del ppes dumo e RAE komunitetonge bashi siklyovipe thay educiribe ko sa e niveliya

AKTIVITETIYA

Aktiviteti 1:	Organiziribe avrijayplaneskere kulturakere thay sporteskere aktivitetiya
Deskripciya:	E siklyovngere klubiya organizirinena khetanutne avrijayplaneskere

	<p>aktivitetiya cilosar te vazden sama bashi adava kobor si importantno i edukaciya, kay isi yaveripe thay te kerel pes respekti pe manushikane hakaya. O aktivitetiya si organizirime ki kooperaciya e siklyovnencar thay yavera relevantno faktorencar, sar so si, civilnikane organizaciye sporteskere klubencar, kulturakere asociyaciyncar (leybe than ko kviziya thay yaver). Ko akala aktivitetiya te len pes vi e chhaya bashi olengiri lachheder inkluziya. Ko konteksti katar e shkolako kalendari bashi bidzhukiya, i shkola/siklyovni/ trubuy te kerel programi bashi tematikane kulturakere aktivitetiya. E Romengere, Ashkaliyengere thay e Egiptyanongere bidzhukiya/bare divesa/ ka oven respektirime ko shkolako nivelo thay ki sasti komuniteta.</p>
Aktiviteti 2:	Reviziya thay skrinisaribe neve siklyovibaskere lila
Deskripciya:	<p>Ka keren pes aktivitetiya te ikalen pes katar e lila diskriminaciyakere lafiya thay fraze kotar e phurane lila siklyovibaske, thay vi ka kerel pes reporti ko MEST, printibaskere khera, te shay te del pes lachhede publikano gindipe thay digniteto e Romane, Ashkaliyengere thay e Egiptyanongere komunitetonge.</p>
Aktiviteti 3:	Promociya ko molyaripa, kulturakoro barvalipe thay identiteti bashi e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komnutetiya
Deskripciya:	<p>O programiya si dizaynirime thay implementirme te maren pes mamuy e stereotipiya te shay te chhinavel pes i diskriminaciya.</p> <p>Akala programiya si implementirime ande siklyovne truyal treningoya, vorkshopiya thay buteder kampanye bashi vazdipe sama pe chhavorikane hakaya. Truyal administraciyakere instrukciye, o MEST rodela kotar e sa e siklyovne kote so phirena Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere chhave te implementirinen akala programiya, ten a buteder, yekhvar ko bersh.</p> <p>Membriya kotar sa e komunitetiya si involvirime ko akala aktivitetiya, vi e dada thay e daya, e sichara thay e chhave. E civilnikane</p>

	<p>organizaciye, save so ka oven aktivne ko dizayniribe thay implementaciya akale programongo, ka oven involvirime sar varesave subyektiya so dena ideye thay godi ko sasto procesi.</p> <p>Komunakere Departmeniya bashi Edukaciya (MED), ki kooperaciya e NGO-encar ka organizirinen kampanye thay ka vazden i sama bashi adava kay trubuy te arakhen pest hay promovirinen pes e kulturakere molya thay barvalipe.</p> <p>Promoviribe ko materiyaliya bashi tradiciya thay lingvistikano, sar vi kulturakoro barvalipe, ka oven publicirime kotar vakti dzhi ko vakti.</p> <p>E siklyovne kote so isi Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere chhave ka organizirinen aktivitetiya te promovirinen pengere komuniteton. Sa akala aktiviteiya ka oven planirime ko shkolakoro calendar anglal sako siklyovno bersh.</p>
Aktiviteti 4:	Vazdipe pakhiv mashkar i siklyovni thay i familiya
Deskripciya:	<p>E edukatoriya/sichara/ kerena vizita ko familiye cilosar te den informaciya bashi lengere chhavore so phirena ki siklyovni. Bashii akiya ekstra buti von lena vi stimulaciye.</p> <p>Ko akala vizite kerela pes vi kooperaciya mashkar e RAE komunitetiya thay e edukaciyakere instituciye.</p> <p>E siklyovne kerena yekh than bashi e dada thay daya. E sichara akharena olen bashi kooperaciya. Akava than sib ashi adala beshipena thay avriyalplaneskere aktivitetiya.</p>

KRITIKANE POSTULATIYA

Isi pozitivno klima bashi e kulturakere barvalipengi afirmaciya ko komunitetiya

5. Strategiyako Implementiribasko Plani

STRATEGIJAKI RESARIN/CILO/ 1

Dikhlino lachharibe ko edukacijakoro kualiteti thay participaciya e Romane, Ashkaliyengiri thay Egiptyanongiri komuniteta

Teli-sektori:	ISCED 0
Keripe 1:	E Romengi, Ashkaliyengi thay e Egiptyanongi inkluziya sar edukatoriya ko anglal-shkolaki thay fundavni edukaciya
Aktivitetiya:	So trubuy te kerel pes ande anglal-shkolaki thay fundavni edukaciya Identificirime si e edukatoriya thay olengere asistentiya kotar e RAE komunitetiya thay si andre ano edukacijakoro sistemi. Asistenciya thay finansiyakoro azhutipe dende bashi avutne edukatoriya thay olengoro studiribe, keribe buti ki praktika Dende akreditirime trening programiya
Responsibiliteteskere institution:	MEST MED Siklyovne Angli-shkolakere instituciye
Budzheti	1.987.800 €
Vakti:	2008-2012
Ciloski grupa	Edukatoriya, chhave mashkar 3-6 bersh
Indikatoriya:	Numero e edukatorengo thay asistentongo so keren buchi Numero e chhavengo so agorena anglal-siklyovni thay anglal-fundavni siklyovni Numero e chhavengo so phiren ko avgo klasi ki fundavni siklyovni
Kon dela dumo:	KEC Save the Children UNICEF Caritas network KFOS FER

Teli-sektori:	ISCED 1-3
Keripe 2:	Treningo thay re-treningo e sicharengo kotar e RAE komunitetiya save sicharen ki fundavni edukaciya
Aktivitetiya:	<p>Identificirime si e sichara save shay keren buti ki edukaciya</p> <p>Dzhanela pes so khamela pes bashi profesiyakoro zuraribe</p> <p>Kerdine si servisiya thay anglal-servisiya ko trening programiya te shay te identificirinen pes e sichara</p> <p>Kerdine si shayipena bashi e studentiya te shay vi te sichon vi te keren buti</p> <p>Organizirime si milayeskere siklyovne bashi RAE sichara</p> <p>E sicharengo kotar e RAE komunitetiya si dendine shayipena bashi pharuvibaskere programiya</p> <p>Trenirime si e sichara te sikaven i Romani chhib</p> <p>Dende si kursiya bashi sikavibe romani chhib</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST E Prishtinakoro Univerziteti
Budzheti	289.000 €
Vakti:	2008-2014
Ciloski grupa :	Sichara kotar e fundavni thay mashkaruni siklyovni Studentiya Sikle
Indikatoriya:	<p>Numero e sicharengo save nisi sertifikati</p> <p>Numero e sicharengo save keren buti ki edukaciya</p> <p>Numero e sicharengo save sikavena Romani chhib</p> <p>Numero e akreditirime programongoThe number of study visits</p> <p>Numero e studentongo so agrde studiye avriyal o them</p>
Kon dela dumo :	<p>Europakere unuverzitetiya</p> <p>FER</p> <p>KFOS</p> <p>Britaniyako Konsili</p> <p>CCFD</p> <p>EAR</p> <p>INALCO</p>

Teli-sektori:	ISCED 1-3
Keripe 3:	SHaipe bashi reintegracyakere programiya bashi e chhave so iranena palpale
Aktivitetiya:	Identificirime si e familiye so avile palpale Dizaynirime si e Reintegracyakere programiya SHovechhoneskere kursiya si dende ki oficiyalnikani chhib Prendzhrde si e siklyovnakere dokumentiya Kerdino si organizirimo sistemi bashi olengiri inkluziya ko regularne siklyovne Lila thay didaktikane materiyaliya dendine e chhavenge bilovenge
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED Siklyovne Komunakoro Ofisi bashi Komunitetiya (MOC)
Budzheti	248.000 €
Vakti:	2008-2012
Target group :	Irاندine chhave kotar 5 dzhi ko 15 bersh
Indikatoriya:	E chhave phirena ki regularno siklyovni Numero e chhavengoro hemime ko trening kursiya Numero e kursengo thay e programengo dendine bashi treningo
Kon dela dumo :	European Liaison Offices UNHCR UNICEF Europaki Uniya USAID IOM Ministeriumi bashi Komunitetiya thay Irاندe manushengo (MCR)

Teli-sektori	ISCED 1-2
Keripe 4:	Stimulaciye thay motivaciye te vazdel pes i participaciya ki edukaciya
Aktivitetiya:	Kerdine kampanye bashi samako vazdipe bashi e dada thay day ate bichhaven pengere chhaven ki siklyovni ko vakti

	<p>Dzhanela pes so khamela pes bashi e chhave so phirena regularno ki siklyovni</p> <p>Dendo si bilovengo transporti bashi e chhave so phirena buteder kotar 2 km ko dive</p> <p>Akale kategoriyake arakhlo si habe bilovengo</p> <p>Bilovenge lila thay didaktikano materiyali si dendo akale chhvenge</p> <p>Buteder lekciye si dende e chhvenge ki siklyovni</p> <p>E siklyovne ki kooperaciya e komunitetongere centroncar dena buteder servisiya te skrinisaren kherutni buti</p> <p>Dzhanena pes e sichara save ka keren buti e chhavnekar kolen isi pharipa ko siklyovibe</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	<p>MEST</p> <p>MED</p> <p>Siklyovne</p>
Budzheti	2.931.875 €
Vakti:	2008-2014
Ciloski grupa :	Sikle mashkar 5 thay 14 bersh
Indikatoriya:	<p>Numero e naavibengo ki siklyovni</p> <p>Numero e studentongo save agorena pengi edukaciya ko vakti</p> <p>Numero e chhavengo so lena than ko deybe bareder instrukciye siklyovibaske</p>
Kon dela dumo	<p>Lumaki Banka</p> <p>FER</p> <p>UNICEF</p> <p>OSBE</p> <p>Save the Children</p> <p>KFOS</p> <p>EAR</p> <p>MOC</p>

Teli-sektori:	ISCED 4
Keripe 5:	Keribe kondiciye bashi mayodorutni edukaciya pali e fundavni siklyovni
Aktivitetiya:	Keripe fondi stipendiyenge

	<p>Keripe komiteto kotar e komunitetongere reprezententiya, institucije thay internacionalno donorengere organizacijencar te keren pes e kriteriye bashi leybe grantiya</p> <p>Vazdipe kampanye bashi adava kay khamela pes e chhave te educirinen pes mayodori</p> <p>Organizirime si kursiya ko siklyovno bersh bashi registriribe e chhavengo save so na sikavena but dzhanibe</p> <p>Kerdini si kvota bashi e RAE chhave saven nay but bari ekspertiza</p> <p>Rezervirime si thana sovibaske ko internatiya bashi RAE studentiya</p> <p>Bilovengo sovibe bashi e sikle save si ki bilachhi ekonomikani situaciya</p> <p>Bilovengo dzhaibe ko lilengere khera akale studentonge</p> <p>Keripe shema bashi studentiya so ka sichon romani chhib avriyal o them</p>
Responsibiliteteskere institucije:	<p>MEST</p> <p>MED</p> <p>Mashkarune shkole</p>
Budzheti	652.000 €
Vakti:	2009-2017
Ciloski grupa:	Studentiya ko mashkarune siklyovne
Indikatoriya:	<p>Numero kotar organizirime kampanye</p> <p>Numero kotar e studentiya so liye stipendiya</p> <p>Bareder studentongere dzhaniba</p> <p>Numero e studentongo involvirime ko kursiya</p> <p>Numero e studentongo ko centriya sovibaske</p> <p>Numero e studentongo so sovena bilovengo ko centriya</p>
Kon dela dumo :	<p>MOC</p> <p>KFOS</p> <p>FER</p> <p>GTZ</p> <p>KOSVET</p> <p>Swiss Contact</p> <p>EAR</p> <p>WB</p>

Teli-sektori:	ISCED 1-3
Keripe 6:	E romane chhibyaki inkluziya sar subyekti siklyovibaske
Aktivitetiya:	<p>Identificirime si o ekspertiya bashi plani thay programi bashi romani chhib</p> <p>Organizirime si treningiya bashi akala ekspertiya</p> <p>Kerdino si o plani thay programi bashi romani chhib</p> <p>Kerdine si khedipena e sicharencar save kontrpoluin o planiya thay programiya</p> <p>E palniya si formalno lendine</p> <p>E sichara si trenirime te sikaven romani chhib</p> <p>Siklyovibe ki romani chhib (fakultativno) si organizirime bashi romani komuniteta</p> <p>AKALA AKTIVITETIYA TE REFLEKTIRINEN PES KO YEKH BUTEDER SPECIFIKANE THAY DETALNO AKTIVITETIYA</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED
Budzheti:	189.840 €
Vakti:	2008-2017
Ciloski grupa:	Studenya Sichara save sikavena romani chhib, i komuniteta
Indikatoriya:	<p>Dizaynirime planiya thay programiya</p> <p>Numero e involvirime ekspertongo</p> <p>Numero e trenirime sicharengo</p> <p>Numero e studentongo so siklile ki romani chhib</p>
Kon dela dumo:	<p>FER</p> <p>KFOS</p> <p>KEC</p> <p>OSCE</p> <p>INALCO</p> <p>UNICEF</p> <p>Europaki Uniya</p> <p>Komuniteti</p>

Teli-sektori:	ISCED 1
Keripe 7:	Sikavibe ki romani chhib e chhvenge kotar e romane komunitetiya
Aktivitiya:	<p>Identificirime si e studentiya koleni isi pharipa te sichon ki oficialnikani chhib</p> <p>Identificirime si e studentiya thay e sikle saven so isi pharipe te siklyon romani chhib</p> <p>Dende si kursiya ko angli-siklyovne ki chhib savi so e chhave khamena</p> <p>Kursiya bashi i chhib si organizirime bashi e dada thay day ate shay te den dumo pengere chhvenge ko siklyovibe</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED
Budzheti	225.000 €
Vakti:	2010-2015
Ciloski grupa:	Sikle/studentiya Dada thay daya Komuniteto Sichara
Indikatoriya:	<p>Numero e studentongo save phirde ko kursiya</p> <p>Numero e dadengo thay e dayengo so phirde ko kursiya chhibyfake</p> <p>Numero e kursongo save so sasa dendine</p>
Kon dela dumo:	<p>KFOS</p> <p>UNICEF</p> <p>Kosovako Instituty bashiPedagogiy</p> <p>Komunitetongere Centriya</p> <p>Save the Children</p> <p>Kosovako Forumi bashi Romane, Ashkalyengerethay</p> <p>Egiptyanongere komunitetiya</p> <p>INALCO</p>

Teli-sektori:	ISCED 0-3
Keripe 8:	Inkluziya e chhavengi save nisi pharipena ko regularno edukaciyako sistemi
Aktivitetiya:	Identificirime si e chhavore kolen isi pharipa

	<p>E chhavengere trubuyimata si diyagnosticirime</p> <p>Dende si programiya bashi dada thay e day ape bareder sama bashi edukaciya</p> <p>Dende si trening programiya bashi dada thay daya save nisi chhave speciyalno trubuyimatencar</p> <p>Dendine si trening programiya bashi e sichara save keren buti e chhavencar kolen isi speciyalno trubuyimata</p> <p>E familiye kolen isi chhave speciyalno trubuyimatencar si azhutime finansiyencar</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	<p>MEST</p> <p>MED</p> <p>MH</p> <p>Speciyalne ssiklyovne</p>
Budzheti	237.600 €
Vakti:	2010-2017
Ciloski grupa :	<p>Sikle speciyalno trubuyimatencar</p> <p>Dada thay daya</p> <p>Sichara</p>
Indikatoriya:	<p>Numero e identificirime chhavengo</p> <p>Numero e chhavengo lendine ki edukaciya</p> <p>Numero e dadengo thay dayengo save liye than ko treningiya</p> <p>Numero e trenirime sicharengo</p>
Kon dela dumo:	<p>HANDIKOS</p> <p>Instituto bashi Pedagogiya (IP)</p> <p>Handikap International</p> <p>Save the Children</p> <p>MLSW</p> <p>UNICEF</p> <p>Kosovako Forumi e RAE komunitetengo</p> <p>KFOS</p> <p>KEC</p> <p>Fakulteto bashi Edukaciya</p> <p>FSDEK</p>

Teli-sektori:	Bare manushengi edukaciya
Keripe 9:	Bareder inkluziya ki akiya edukaciya thay treningoya
Aktivitetiya:	<p>Kerdo si rodipe te arakhel pes so trubuy e komunitetonge thay save treningoya thay edukaciya</p> <p>Identificirime si e partneriya save dena gasave treningoya</p> <p>E manusha kotar e RAE komunitetiya si informirime bashi servisiya ki gasavi edukaciya</p> <p>Organizirime si modularno kursiya bashi treningo savo so trubuy e manushenge</p> <p>Speciyalno modularna kursiya si organizirime bashi e NGO-kapacitetongo vazdipe kotar e RAE komunitetiya thay treningiya e manushenge bashi menadzamento ande komune</p> <p>Kerdine si e politike bashi kon shay te del olenge buti</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	<p>MEST</p> <p>MLSW</p> <p>Regioneskere centriya bashi gasavo treningo</p>
Budzheti	900.000 €
Vakti:	2009-2016
Ciloski grupa :	Reprezentantiya kotar Romane, Ashkaliyengere thay Egiphtyanongere komunitetiya
Indikatoriya:	<p>Numero e identificirime partnerongo</p> <p>Numero kotar kerdine modularno kursiya</p> <p>Numero e participantongo ko akala trenng programiya</p>
Kon dela dumo :	<p>FER</p> <p>AGEF</p> <p>MOC</p> <p>KFOS</p> <p>Instituti bashi Pedagogiy</p> <p>Don Bosko</p> <p>GTZ</p> <p>KOSVET</p> <p>Swiss Contact</p> <p>EAR</p> <p>IOM</p> <p>ILO</p>

Teli-sektori:	ISCED 1-3
Keripe 10:	Keripe shema kotar shkolkere grantiya bashi e RAE komunitetonge
Aktivitetiya:	<p>Organizirimi si konferenciya bashi e donoriya</p> <p>Kerdino si fondi te den pes grantiya</p> <p>Kerdino si kontroluibaskobordi pe centralno nivelo thay si kerdino kotar e reprezentantiya MEST-eskere, MED-eskere thay RAE NGO-engere</p> <p>Akale grantongi shema si implementirime thay kontroluime kotar yekh Konsili</p> <p>I shema si kerdini te kidiyal dizaynirimi te del grantiya ko nekobor siklyovne</p> <p>Akale grantongo cilo sit e chhave te aven ki siklyovni sakova dive</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	<p>Premiereskoro Ofisi</p> <p>MEST</p> <p>MED</p>
Budzheti	1.592.300 €
Vakti:	2010 – 2015
Ciloski grupa :	Siklyovne
Indikatoriya:	<p>Numero e siklyovnengo so liye granti</p> <p>Numero e implementirime grantongo</p> <p>Bareder inkluziya e chhavengi kotar 5 dzhi ko 6 bersh ande angli shkolkere edukaciya (5-6 bersh) majcera bashi 90 % pe avutne panch bersh</p> <p>Bareder avipe ki siklyovni kotar e sikle thay studentiya</p> <p>Harnjaribe e bidzhanlipaskere niveloske bashi 60 % ki komparaciya akanutne situaciyasar thay e situaciyasar pali panch bersh</p> <p>Bareder numero e siklengo thay e studentongo save agordine fundavni thay mashkaruni siklyovni</p> <p>Isi bareder numero katar e studentiya save so khamen te dzhan ki uchheder edukaciya</p>
Kon dela dumo :	<p>FER</p> <p>Europaki Komisiya</p> <p>Lumaki Banka</p> <p>UNICEF</p> <p>OSCE</p> <p>Europaki Agenciya bashi Rekonstrukciya</p>

	KOSVET GTZ KFOS Kosovako Forumi e RAE komunitetongi
--	--

STRATEGIYAKO RESARIPE/CILO/ 2

Prevençiya ki diskriminacijathay segregaciya ano edukacijako sistemi

Teli-sektori:	ISCED 0-5
Keripe 1:	Situacijakiri analiza bashi segregaciya thay diskriminaciya ko edukacijako umal
Aktivitetiya:	O MEST, ko partneribe e NGO-encar, organizirnela rodipe te dikhel isi vay nane segregaciya thay diskriminaciya mamuy RAE komunitura ko Kosovako edukacijako sistemi. Adzhikerela pes akava rodipe te del vuzhi piktura bashi e situaciya ko akava umal thay te keren pes lachhe rekomandaciye bashi avutni akciya.
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED
Budzheto	18,000 €
Vakti:	2008
Ciloski grupa :	Sikle thay studentiya kotar e RAE komunitetiya
Indikatoriya:	Isi relevantno informaciye bashi diskriminaciya thay segregaciya ko edukacijakoro sistemi mamuy e RAE komunitetiya
Kon dela dumo :	KEC KFOS Na-governoskiri organizaciya e Romane, Ashkaliyengere thay egiptyanongere komunitetiya

Teli-sektori:	ISCED 0-3
Keripe 2:	Prevençiya kotar segregaciya thay diskriminaciya kanunenar/zakonencar/t

Aktivitetiya:	E legalno aktiya shay te oven skrinisarde, lendine thay implementirime te shay te kerel pes prevenciya ki segregaciya e chhavengi ko yavera siklyovne, pe separatno sobe, ko separatno klasiya kerdini upral adava kotar savo etnikum avena e chhavore. Adava shay te kerel pes numa kana e chhavoren isi klasiya kote so ka siklyon pe romani chhib. E legalno norme thay aktiya trubuy te anen dzhi pe effektivno aktivitetiya ki prevenciya thay ma te avel dzhi pe segregaciya thay diskriminaciya. Adava shay te kerel pes vi sar prevenciya ki diskriminaciya.
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST
Budzheti	7,500 €
Vakti:	2008
Ciloski grupa :	Sikle, studentiya thay sichara save sikavena ko RAE komunitetiya
Indikatoriya:	Numero kotar reportirime segregaciya
Kon dela dumo :	Organizaciye bashi manushikane hakayengoro protektiribe thay yavera NGO katar e RAE komunitetiya

Teli-sektori:	ISCED 0-3
Keripe 3:	Trengo bashi edukatoriya thay edukacijakere bukyarnenge ko stereotipongiri eliminaciya
Aktivitetiya:	E edukatoriya thay administracijakere butyarne ki edukaciya ka oven trenirime pali speciyalno programiya bashi stereotipongiri eliminaciya thay ko yekh vakti ka promovirinen interetnikani thay interkulturakiri toleranciya. Akale treningongoro cilo sit e vazden i sama pe respekti ko diverzitetu thay prevenciya ki diskriminaciya mangli vaj bimangli kerdini diskriminaciya.
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED
Budzheti	223,380 €
Vakti:	2008-2010
Ciloski grupa :	Edukatoriya Thay edukacijakere ofiseriya/bucharne/
Indikatoriya:	Numero e trenirime dukatorengo thay e edukacijakere bucharnengo

Kon dela dumo :	KEC KFOS FER Europaki Uniya
------------------------	--------------------------------------

Teli-sektory:	ISCED 0-4
Keripe 4:	Samako vazdipe mashkar e Roma, Ashkaliye thay Egiptyanura bashi sa e diskriminaciya kere forme thay segregaciya ani edukaciya
Aktivitetiya:	Vazdimos si o kapaciteti mashkar e Roma, Ashkaliye thay Egiptyanura te shay te prenzaren, te dokumentirinen thay te keren dureder aktivitetiya kana ka dikhen kay si varesavi segregaciya pe edukacijakoro umal. Gasave kapacitetiya ka anene dzi adava te minimizirinel pes i diskriminaciya thay segregaciya bashi akala komunitetiya ko edukacijakor umal.
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED Schools
Budzety	80,000 €
Vakti:	2008-2012
Ciloski grupa :	Sikle mashkar 5 thay 14 bersh
Indikatoriya:	Numero kotar reportirime bucha arakhline ki diskriminaciya thay segregaciya ani edukaciya
Kon dela dumo	KPTC FER UNICEF KEC Save the Children
	KFOS Yavera Romne, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere NGO

STRATEGIYAKO RESARIPE/CILO/ 3

Efektivno thay kvalitetno kooperaciya mashkar e relevantno instituciye thay organizaciye bashi beneficiye ki lachheder edukaciya bashi e RAE komunitetiya

Teli-sektori:	ISCED 1-3
Keripe 1:	Khetanutne aktivitetiya e komunakere policiyasar ko umal kotar e chhavengoro siguroiteto
Ativitetiya:	<p>O Konsili bashi siguriteto si kerdino pe komunakoro nivelu. Oleste khuvena manusha kotar o MED, CP, siklyovnakere reprezentantiya, Siklyovnakoro Bordi thay o komuniteto/NGO-eskere reprezentantiya</p> <p>Siguritetskoro konsili identificirinela kote isi phageripe ko chhavengoro siguriteti ande siklyovne</p> <p>O MED kerela pashe kooperaciya e komunakere policiyasar bashi e chhavengoro siguriteto ande shkola, kerela regularno patroliribe, te ovel yekh policayco pashe dzhi ki siklyovni, keribe vizite thay yaver</p> <p>O MED, i siklyovni thay i policiya kerena akciyako plani</p> <p>Sako duyto masek/chhon/beshipe mashkar e manusha kotar o MED, siklyovni, policiya thay manusha kotar e komuniteto</p> <p>Publicirime reportiya sako duj masek/chhon/</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	MED Siklyovne
Budzheti:	48.215 €
Implementaciyakoro vakti:	2008-2012
Ciloski grupa:	Siklyovne kote so phirena sikle kotar e RAE komunitetiya Dada, daya thay yaver manusha kotar o komuniteti
Indikatoriya:	Numero kotar asavke arakhiba te oven tretirime thay adresirime Numero kotar khetanutne beshipena Konsileskoro reporti
Partneriya:	KPS CSW Komunakiri Asambleya Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere NGO KFOR EU PTA

Teli-sektori:	ISCED 1-2
Keripe 2:f	Aktivitetiya mamuy phageripe e zakonesko/kanunesko/ bashi edukaciya
Aktivitetiya:	<p>Identificirime si e chhave save na phirena ki siklyovni</p> <p>Identificirime si e chhave kolen isi problemiya phiribasari ki siklyovni</p> <p>Dizaynirime si motivaciyakere mehanizmiya te avel e chhaven siguriteto kana dzhana thay avena katar e siklyovni</p> <p>Dendi si avri i informaciya ko komunitetiya kay trubuy te mekhen pengere chhavoren te phiren ande siklyovne</p> <p>KAznibaskere mehanizmiya si kerdina bashi adala familiye so na mekhena pengere chhavoren te phiren ande siklyovni</p> <p>Kote so shay PTA ka kerel monitoringo pe kanuneskoro phageripe, ka kerel reportiya dzhi ko kompetentno instituciye thay ka lel sama te respektirinel pes o kanuni ko komunitetiya</p> <p>Legalne aktivitetiya ka keren pes mamuy adala siklyovne thay olengere butyarne save so phagena akava kanuni</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED
Budzheti	242.000 €
Vakti:	2009-2012
Ciloski grupa :	Sikle so na phirena ki siklyovni, Sikle so na phirena sako dive ki siklyovni
Indikatoriya:	<p>Numero e chhavengo so irisalile palpale ki siklyovni</p> <p>Numero e chhavengo save phirena regularno oki siklyovni</p> <p>Numero e studentongo save agorena fundavni siklyovni</p> <p>Numero e chhavengo so dzhana majodorig ki edukaciya</p>
Kon dela dumo :	<p>FER</p> <p>IP</p> <p>Siklyovne</p> <p>Centriya bashi Sociyalno Buti</p> <p>Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere NGO</p> <p>Komunakere krisa</p> <p>PTA</p>

Teli-sektori:	ISCED 0-3
Keripe 3:	E politikengiri thay aktivitegiri truyal regularno beshipena mashkar e manusha katar e MEST, komunakere avtoritetiya, MED thay civilno organizaciye
Aktivitetiya:	Organizirime si planiribaskere sesiye mashkar MEST, MED, MOC thay NGO E zurardine planiya kotar e MEDs thay MOC si harmonizirime Kerdino si akciyako plani bashi vakti kotar trin bersh E rezultatiya kotar khidipena si prezentirime e grupenge kolen isi interesi E planeskiri implementaciya si dikhlini kotar e komunakere ofisiya bashi edukaciya thay kotar o MOC Kerdoo si bersheskoro reporti bash o progresi so si reslino ki komuna
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED MOC
Budzheto	129.500 €
Vakti:	2009-2017
Ciloski grupa :	Manusha kotar RAE komunitetiya Yavera komunitetiya
Indikatoriya:	Numero kotar involvirime civilnikane organizaciye Numero kotar resline prioritetiya ko zuraribaskoro plani Numero kotar publicirime reportiya
Kon dela dumo :	Romane, Ashkaliyengere, Egiptyanongere thay yavera komunitetiya thay NGO Komunakere Asociyaciye

Teli-sektori:	ISCED 0-3
Keripe 4:	Kerdo si partneribe mashkar e RAE komunitetiya e instituciyencar thay organizaciyeencar involvirime ko hakajengoro arakhibe bashi e manush save keren buti ki edukaciya sektori
Aktivitetiya:	Organizaciye thay instituciye aktivne ko manushikane hakajengoro arakhibe Buteder materiyaliya bashi e buti so kerelna e instituciye thay organizaciye si publicirime thay distribuirime Kerdo si FAQ thay si distribuirimo

	Arakhlo si numero kotar e kanuneskere phageripa Publicirime si e reportiya bashi e butyarnengere hakaja thay olengoro phageripe
Responsibiliteteskere instituciye:	MED MEST MLSW
Budzheti	50.200 €
Vakti:	2008 thay majodori
Ciloski grupa :	Edukaciyakere bukyarne kotar e RAE komunitetiya
Indikatoriya:	Distribuciya ko informaciyakere materiyaliya Tikneder numnero kotar hakajengere phageripa Numero kotar separatno reportiya Bareder sama bashi olengere hakaya mashkar e edukaciyakiri komuniteta
Kon dela dumo :	Romane, Ashkaliyengere thay Egiphtyanongere NGO Organizaciye thay instituciye save arakhena manushikane hakayen

Teli-sektori:	ISCED 1-4
Keripe 5:	Afirmativno akciya si kerdini bashi edukaciya thay arakhibe buti e manushenge kotar e RAE komunitetiya
Aktivitetiya:	Identificirime si e studentiya save so na sikavena baro dzhanlibe Ekstra kursiya thay klasiya organizirime bashi e studentongi registraciya ko uchheder edukaciye thay ko fakultetiya Deybe stipendiye thay grantiya bashi studiribe Kerdini kvota bashi registriribe thay arakhibe buti e manushenge kotar akala komunitetiya Organizirime si informiribaskere beshipena e siklencar thay e studentoncar bashi shayipena ko studiripe
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED Rektorengere ofisiya CSW MLSW
Budzheti	1.444.500 €

Vakti:	2008-2015
Ciloski grupa :	Sikle Studentiya Sichara
Indikatoriya:	Bareder numero katar e sikle thay studentiya save phirena ko uchheder siklyovne thay fakultetiya Numero kotar e stipendiye
Kon dela dumo :	MEST MED Komunakere asambleye FER Privatno univerzitetiya Pro-Credit Banka Europaki Uniya Europako Konsili E Britaniyako Konsili

Teli-sektori:	Bare manushengi edukaciya
Keripe 6:	E programiya so egzistirinena tena shayipe te reducirinel pes o bidzhanlipe truyal instituciyakoro azhutipe
Aktivitetiya:	E partneriya save so dena licencirime programiya bashi bidzhanlipaskoro reduciribe si prendzharde Identificirime si e manusha save na phirgye ki siklyovni Organizirime si arakhipena e ciloskere grupencar te shay te del pes olengeinformaciya bashi shayipena sar shay te oven gramotne Kampanye bashi samakoro vazdipe si kerdine thay vakerena bashi e edukaciyakiri importanca Organizirime milayeskere siklyovne te haryarel pes o bidzhanlibe te skrinisarel thay te ginavel pes E komunitetongere centriya organizirinena kursiya numa bash e dzhuvlya Dla pes majdur motivaciya pe leybe than ko akala programiya
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED Siklyovne

Budzheti	497.000 €
Vakti:	2008-2017
Ciloski grupa :	Manusha kotar e komunitetiya phure mashkar 16 thay 65 bersh save so na agordine fundavni siklyovni
Indikatoriya:	Numero e manushengo lende ko programiya mamuy o bigramotnipe Numero e dzhuvlengo lendine ko akala programiya Numero kotar dendine sertifikatiya
Partneriya:	FER UNICEF KFOS OSCE KEC Motrat Qiriazhi NGO Save the Children Romengere, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere NOGO save keren buti upral edukaciya thay yekhipe mashkar e mursha thay dzhuvlya

Teli-sektori:	
Keripe 7:	Keripe haingoskere centriya ko komunakoro nivelu
Aktivitetiya:	Ano panch komune ki Kosova, (edukaciyakere) haingeskere centriya ka oven phutardine thay ka keren buti upral: <ul style="list-style-type: none"> • Deybe fundavne sichariba bashi e sikle ki fundavni siklyovni • Deybe shayipe bashi buteder kursiya bashi e manusha katar e RAE komunitetiya • Iniciribe pe kulturakere thay sporteskere aktivitetiya ande komunitetiya • Deybe shayipe bashi programiya te haryarel pes o bigramotnipe • Leybe e daden thay e dayen ko akala aktivitetiya
Responsibiliteteskere instituciye:	MED Siklyovne
Budzheti	/ €
Vakti:	2008-2017
Ciloskiri grupa :	Sikle Manusha katar e RAE komunitetiya

Indikatoriya:	<p>Numero manushendar save sas lendine ko programiya mamuy o bigramotnipe</p> <p>Numero e dzhuvlengo ko akala programiya mamuy o bigramotnipe</p> <p>Numero katar e dendine sertifikatiya</p> <p>E aktivitetongoro numero</p>
Partneriya:	<p>FER</p> <p>UNICEF</p> <p>KFOS</p> <p>OSCE</p> <p>KEC</p> <p>Motrat Qiriazhi NGO</p> <p>Save the Children</p> <p>Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere NGO involvirime ko edukaciya akere aktivitetiya thay yekhipe mashkar e mursha thay dzhuvlya</p>

STRATEGIYAKI RESARIN/ARESIPE/CILO 4

Samakoro vazdipe mashkar e komunitetiya thay yavera involvirime riga bashi e trubuyimata ki edukaciya thay deybe dumo e manushenge kotar Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya

Teli-sektori:	ISCED 1-3
Keripe 1:	Organiziribe avriyal plan thay programeskere kulturakere thay sporteskere aktivitetiya
Aktivitetiya:	<p>Kerdine si kulturakere grupe ko siklyovne save so lena andre e sichren, studenton thay e daden thay e daden</p> <p>Formirime si sporteskere grupe ande siklyovne thay lena muy sar sporteskere klubiya</p> <p>Dizaynirimo si siklyovnakoro plani bashi kulturakere thay sporteskere aktivitetiya</p> <p>Dikhle si e manusha save ka implementirinen e aktiviteton dzhindoy pal o plani</p> <p>Kerdo sit hay o budzheti bashi aktivitetiya so sikavena pes ko plani</p> <p>Kulturakere aktivitetiya si organizirime ki harmoniya e interesosar so sikavena e komunitetiya</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	<p>Siklyovne</p> <p>MED</p>

Budzheti	600.000 €
Vakti:	2008-2011
Ciloski grupa :	Sikle thay studentiya kotar e fundavne thay mashkarune siklyovne Dada thay daya Talentirime studentiya Sichara
Indikatoriya:	Numero e implementirime aktivnostengi Numero e studentongo lendine ko aktivitetiya Numero e sicharengi involvirime ko aktivitetiya Numero e ternengo lendine ko aktivitetiya
Partneriya:	Departmeni bashi Kultura thay Sporti Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere NGO Kulturakere thay sporteskere klubiya OSCE UNICEF Save the Children

Teli-sektori:	ISCED 1-3
Keripe 2:	Predikhibe thay dizayniribe neve siklyoibaskere lila
Aktivitetiya:	Manusha kotar e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanengere komunitetiya si lendine an ekspertongere grupe te dikhen e siklyoibaskere lila Skrinisardo si reporti rekomandacyencar so trubuy te pharuvel pes Reprezentantiya kotar e komunitetiya lena than ko butikeribe khetane e MEST-eskere ekspertongere Konsilesar bashi e lila save ka reprezentirinen e komunitetengere intereson O subyekti kotar e Civilno Edukaciya si pharuvdo thay akana lela tekstiya save promovirinena molyaripa, tradiciye thay identiteto e RAE komunitetongi Pharuvdine thay preirame lila astarena te publicirinen pes Astarena te skrinisaren pes neve lila save lena andre elementiya kotar e kultura thay istoriya katar e RAE komunitetiya
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST
Budzheti	20.000 €
Vakti:	2008-2010

Ciloski grupa :	Sikle thay studentiya Sichara Komuniteti
Indikatoriya:	Preirame siklyovibaskere lila thay skrinisarde rekomandaciye Palem publicirime lila Mayneve publicirime lila
Partneriya:	Publiciribaskere khera Fondi bashi Romengi edukaciya KFOS OSCE

Teli-sektori:	ISCED 1-3
Keripe 3:	Promoviribe ko RAE komunitetongere molyaripa, kulturakoro barvalipe thay identiteti
Aktivitetiya:	<p>E siklyovngere planiya bashi avriyal programeskere aktivitetiya dikhena shaype thay bashi aktivitetiya phangle e bidzhukoncar thay bare divencar ki RAE komunitetiya</p> <p>Identificirime si e organizaciye save so ka keren buti upral promoviribe thay afirmiribe ko multikulturakere thay multietnikane molyaripa</p> <p>Organizirime si aktivitetiya koloni isi zuralo edukacijakoro elementi ande buteder siklyovne</p> <p>Organizirime si beshipena e dadencar thay e dayencar, studenconcar kote so promovirine la pes toleranciya, sansari thay demokraciya</p> <p>Ki kooperaciya e komunitetoncar e kampanye kerena pes mayodorig thay promovirinenena pes multikulturakere molyaripa</p> <p>Ki kooperaciya e MEST-esar, e ekspertongi grupa bashi siklyovibaskere lila ka len andre ano lila thay tekstiya bashi e historiya thay civilno edukaciya</p> <p>E lendine siklyovibaskere lila si publicirime</p> <p>Organizirime si promoviriba thay kampanye bashi samako vazdipe</p> <p>Publicirime si materiyaliya save so promovirinenena e RAE komuniteton</p> <p>Planirime si aktivitetiya ko siklyovngere kaledariya bashi promoviribe ko akala molyaripa</p>
Responsibiliteteskere instituciye:	MEST MED

	Siklyovne
Budzheti	335.500 €
Vakti:	2008-2017
Ciloski grupa :	Studentiya Sichara Siklyovne RAE komunitetiya Yavera komunitetiya
Indikatoriya:	Numero identificirime organizaciyengo Numero kotar dizaynirime programiya E participatongoro numero involvirime ko khedipena Numero e publicirime lilengo Materiyaliya distribuirime ko siklyovne thay ko komunitetiya Numero organizirime kampanyendar Organizirime aktivitetongo numero MOC MCYS Lokalnikane NGO USAID FER ASAK (Akademiya bashi Vigyani thay Arti ano Kosovo) Kosovako forumi e Romengo, Ashkaliyengo thay e Egiptyanongo
Dena dumo :	NGO MCYS FER

Teli-sektori:	ISCED 1-3
Keripe 4:	Vazdipe pakhiv thay lachhi relaciya mashkar e siklyovne thay i familiya
Akivitetiya:	Kerdino si timi bashi kherengere vizite. Kerdino si kotar e sichara, manusha kotar e RAE komunitetiya NGO manusha thay manusha so kerena buti ko sociyalno centriya Kerdini s ii motivaciya so ka del pes manushenge so ka keren vizite khere

	<p>Dizaynirimo si bersheshkoro plani bashi kherengiri vizita</p> <p>Kerdine si otimiya so kaeren e vizite</p> <p>Arakhlo si than kote so ka ikeren pes e khidipena mashkar e dada thay dada thay yavera akteriya</p> <p>E sichara si trenirime bashi buti e siklencar save nisi pharipena ko siklyovibe</p> <p>Kerdino si akciyako plano bashi buti e dadencar thay e dayencar</p> <p>Dizaynirime sit hay e sicharengere individualno planiya bashi buti e siklencar thay dadencar thay dayencar</p> <p>Monitoririmi s ii situaciya mashkar e familija thay i siklyovni</p> <p>Publicirime thay distribuirime si broshure thay materiyali bashi vazdipe lachheder relaciya mashkar e siklyovne thay e familije</p>
Responsibiliteteskere institucije:	<p>Siklyovne</p> <p>Siklyovngere Bordiya</p> <p>MED</p> <p>MEST</p>
Budzheti	851.000 €
Vakti:	2008-2012
Ciloski grupa:	<p>Sikle thay studentiya kolen isi pharipe ko siklyovipe</p> <p>Studentiya specijalno trubuyimatencar ko siklyovibe</p> <p>Familije</p> <p>Sichara</p>
Indikatoriya:	<p>Numero kotar e vizite ko khera</p> <p>Numero e dadengo thay e dayengo so kerena vizite ki siklyovni</p> <p>Arakhlo si than ki siklyovni bashi dada thay daya</p> <p>E sicharengo numero save si trenirime te keren buti e siklencar thay olengere dadencar thay dayencar</p> <p>Numero e publicirime broshurendar</p>
Dena dumo:	<p>FER</p> <p>PTA</p> <p>CSW</p> <p>Save the Children</p> <p>UNICEF</p> <p>OSCE</p> <p>MRGI (Minority Rights Group International)</p> <p>Kosovako forumi bash e Roma, Ashkaliye thay Egiptyaniya</p> <p>KEC</p>

6. E strategiyakoro budzheti

E kalkulaciye kerdine ekspertondar bashi Strategiyakiri implementaciya ko vakti 2007 – 2012 sikavena 13,919,010 EUR ka oven irame tele dzhaindoy pali e haingya sar so si prezentirime ki Tabela 1.

Tabela 1. Planirime haingya bashi finasiribe ki implementaciya e Strategiyaki ko vakti 2007-2012

Lovengere haingya	Kobor love EUR	%
Kosovako budzheti	7,717,545	55.4%
Donaciye thay finansiyakoro azhutipe	5,218,750	37.5%
E komunengere korkorutne love	982,715	7.1%
Sa	13,919.010	100%

I Tabela 2 dela prezentaciya ko planirime hardzhiba dzhaindoy pali e kategoriye thay lovengere haingya, dzhikote e table 3-5 dena piktura kotar e hardzhiba so khamela pest e keren pes thay te resen pes e cilura ko vakti 2007-2012/

Tabela 2. E hardzhenggiri prezentaciya dzhaindoy pali e kategoriye thay lovengere haingya

N.o	Deskripcija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Total
Kapitalno pokimose	Kosovako Budzeto	0	12,000	12,000	28,800	154,800	160,800	368,400
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	150,000	300,000	950,000	650,000	650,000	2,700,000
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total kapitalno pokipena	0	162,000	312,000	978,800	804,800	810,800	3,068,400
Robar-vi servisora	Kosovako Budzeto	2,000	636,988	752,248	863,998	1,112,638	1,306,575	4,674,445
	Donacije vi finansisko deipe dumo	33,000	625,888	672,588	521,588	238,688	61,000	2,152,750
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	14,715	19,300	24,300	104,800	109,800	109,800	382,715
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total - servisora vi roba	49,715	1,282,175	1,449,135	1,490,385	1,461,125	1,477,375	7,209,910
Komunake pokimatar	Kosovako Budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vaver resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total Komunake pokimatar	0	0	0	0	0	0	0
Subvencijev i transferija	Kosovako budzeto	0	190,000	190,000	190,000	449,500	509,500	1,529,000
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	27,000	139,500	199,500	0	0	366,000
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	600,000
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total - subvencije vi transferija	0	337,000	449,500	509,500	569,500	629,500	2,495,000
Pokimose vi leiba	Kosovako budzeto	0	69,600	153,600	278,700	307,500	336,300	1,145,700
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total - pokimose vi leiba	0	69,600	153,600	278,700	307,500	336,300	1,145,700
Total	Kosovako budzeto	2,000	908,588	1,107,848	1,361,498	2,024,438	2,313,175	7,717,545
	Donacije vi finansisko deipe dumo	33,000	802,888	1,112,088	1,671,088	888,688	711,000	5,218,750
	Avutne love AP pe centralno nivelo	0	0	0	0	0	0	0
	Sopstveni prihodi opstina	14,715	139,300	144,300	224,800	229,800	229,800	982,715
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total	49,715	1,850,775	2,364,235	3,257,385	3,142,925	3,253,975	13,919,010

Tabela 3. E participacijakoro zuraribe ande edukaciya (strategiyakiri resarin 1)

Br.	Deskripcija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Total
Kapitalno pokimos	Kosovako budzeto	0	12,000	12,000	12,000	0	0	36,000
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	150,000	150,000	300,000	150,000	150,000	900,000
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total-kapitalno pokipena	0	162,000	162,000	312,000	150,000	150,000	936,000
Roba vi servisora	Kosovako budzeto	0	462,228	538,688	557,688	844,888	996,075	3,399,565
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	223,688	461,588	400,588	148,688	3,000	1,237,550
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	45,000	45,000	45,000	135,000
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total-ropa vi servisora	0	685,915	1,000,275	1,003,275	1,038,575	1,044,075	4,772,115
Komunakere pokimatar	Kosovako budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total-Komunakere pokimatar	0	0	0	0	0	0	0
Subvencije vi transferija	Kosovako budzeto	0	0	0	0	259,500	319,500	579,000
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	27,000	139,500	199,500	0	0	366,000
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total-Subvencije vi transferija	0	27,000	139,500	199,500	259,500	319,500	945,000
Pokimos vi leiba	Kosovako budzeto	0	69,600	153,600	237,600	266,400	280,800	1,008,000
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total-Pokimos vi leiba	0	69,600	153,600	237,600	266,400	280,800	1,008,000
Total	Kosovako budzeto	0	543,828	704,288	807,288	1,370,788	1,596,375	5,022,565
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	400,688	751,088	900,088	298,688	153,000	2,503,550
	Awutne love pe AP pe centralno nivelo	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	45,000	45,000	45,000	135,000
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total	0	944,515	1,455,375	1,752,375	1,714,475	1,794,375	7,661,115

Tabela 4. Preventiribe ki diskriminaciya thay segregaciya ani edukaciya (strategiyakiri resarin 2)

Br.	Deskripcija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Total
Kapitalno pokimos	Kosovako budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo pomoc	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total-kapitalno pokipena	0	0	0	0	0	0	0
Roba vi servisora	Kosovako budzeto	0	166,760	45,560	55,560	13,000	13,000	293,880
	Donacije vi finansisko deipe dumo pomoc	0	13,000	13,000	3,000	3,000	3,000	35,000
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total - roba vi servisora	0	179,760	58,560	58,560	16,000	16,000	328,880
Komunakere pokimatar	Kosovako budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo pomoc	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total-Komunakere pokimatar	0	0	0	0	0	0	0
Subvencije vi transferija	Kosovako budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo pomoc	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total-Subvencije vi transferija	0	0	0	0	0	0	0
Pokimos vi leiba	Kosovako budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo pomoc	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total-pokimos vi leiba	0	0	0	0	0	0	0
Total	Kosovako budzeto	0	166,760	45,560	55,560	13,000	13,000	293,880
	Donacije vi finansisko deipe dumo pomoc	0	13,000	13,000	3,000	3,000	3,000	35,000
	Awutne love pe AP pe centralno nivelo	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total	0	179,760	58,560	58,560	16,000	16,000	328,880

Tabela 5. Lachhe kvalitetskiri thay efektívno kooperaciya mashkar e relevantno organizaciye thay instituciye (strategiyakiri resarin 3)

Br.	Deskripcija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Total
Kapitalno pokimos	Kosovako Budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total kapitalno pokipena	0	0	0	0	0	0	0
Robav vi sevisora	Kosovako Budzeto	2,000	4,000	143,000	194,750	194,750	213,500	752,000
	Donacije vi finansisko deipe dumo	33,000	292,700	96,500	49,000	63,000	50,000	584,200
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	14,715	19,300	24,300	22,300	22,300	22,300	125,215
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total - sevisora vi roba	49,715	316,000	263,800	266,050	280,050	285,800	1,461,415
Komunake pokimatar	Kosovako Budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vaver resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total Komunake pokimatar	0	0	0	0	0	0	0
Subvencijev i transferija	Kosovako budzeto	0	190,000	190,000	190,000	190,000	190,000	950,000
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total Subvencije vi transferija	0	190,000	190,000	190,000	190,000	190,000	950,000
Pokimos vi leiba	Kosovako budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Privatno resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne komunake love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total pokimos vi leiba	0	0	0	0	0	0	0
Total	Kosovako budzeto	2,000	194,000	333,000	384,750	384,750	403,500	1,702,000
	Donacije vi finansisko deipe dumo	33,000	292,700	96,500	49,000	63,000	50,000	584,200
	Avutne love AP pe centralno nivelo	0	0	0	0	0	0	0
	Sopstveni prihodi opstina	14,715	19,300	24,300	22,300	22,300	22,300	125,215
	Vavera resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Total	49,715	506,000	453,800	456,050	470,050	475,800	2,411,415

Tabela 6. Bareder sama thay lachhi voya katar e relevantno faktoriya te azhutin pe edukacijakoro procesi (strategiyakiri resarin 4)

Br.	Deskripcija	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Total
Kapitalno pokimatar	Kosovako budzeto	0	0	0	16,800	154,800	160,800	332,400
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	150,000	650,000	500,000	500,000	1,800,000
	Privatni izvori	0	0	0	0	0	0	0
	Komunakere korkorutne love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorija	0	0	0	0	0	0	0
	Total kapitalno deipe lovei	0	0	150,000	666,800	654,800	660,800	2,132,400
Roba vi sevisora	Kosovako budzeto	0	4,000	25,000	56,000	60,000	84,000	229,000
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	96,500	101,500	69,000	24,000	5,000	296,000
	Korkorutne resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Komunakere korkorutne love	0	0	0	37,500	42,500	42,500	122,500
	Vavera resorija	0	0	0	0	0	0	0
	Total Komunake deipe avri love	0	100,500	126,500	162,500	126,500	131,500	647,500
Komunakere deipe love avri	Kosovako budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Kosovako budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Komunakere korkorutne love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorija	0	0	0	0	0	0	0
Subvencijev i transferija	Kosovako budzeto	0	0	0	0	0	0	0
	Donacije vi finansisko deipe	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Komunakere korkorutne love	0	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	600,000
	Vavera resorija	0	0	0	0	0	0	0
	Total subvencije vi transferija	0	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	600,000
Pokimatar vi leibe	Kosovako budzeto	0	0	0	41,100	41,100	55,500	137,700
	Donacije vi finansisko deipe dumo	0	0	0	0	0	0	0
	Korkorutne resorora	0	0	0	0	0	0	0
	Komunakere korkorutne love	0	0	0	0	0	0	0
	Vavera resorija	0	0	0	0	0	0	0
	Total pokimatar vi leibe	0	0	0	41,100	41,100	55,500	137,700
Total	Kosovako budzeto	0	4,000	25,000	113,900	255,900	300,300	699,100
	Donacije vi finansisko deipe	0	96,500	251,500	719,000	524,000	505,000	2,096,000
	Ande love pe AP pe centralno nivelo	0	0	0	0	0	0	0
	Sopstveni prihodi opstina	0	120,000	120,000	157,500	162,500	162,500	722,500
	Vavera resorija	0	0	0	0	0	0	0
	Total	0	220,500	396,500	990,400	942,400	967,800	3,517,600

Kanakerasa analiziribe e budzhetosko trubuy te ikeras ani godyi kay bareder kotor e hardzhibastar bashi marginalizirime grupe, leindoy akate e ROmen, Ashkaliyen thay e Egiptyanon, si kotor e budzhetestar bashi Strategiyakiri implementaciya bash e Anglal-Univerziteteskiri Edukaciya 2007-2017 thay Strategiyatar bashi zuraripe ki Uchheder Edukaciya ano Kosovo ko vakti 2005-2015. E kalkulaciye sikavena kay lendo kotar prosekoskoro hardzhibe bashi publikani edukaciya ano Kosovo ko vakti 2007-2012 dzhala kotar 5.5% dzhi ko 5.8% katar e GDP so athinela kotar e dinamika sar dzhala e ekonomiyako zuraribe ko them.

Akale Strategiyakiri influenza upral e hardzhiba bashi edukaciya si relativno tikne, numa sar te si, o impakto ki edukaciya bashi e Romane, Ashkaliyengere thay Egiptyanongere komunitetiya shay te achhol sar so si.

Sine arakhlino kay pe avutno vakti ka oven truyal 10,000 chhave thay terne kotar e RAE komunitetiya ano Kosovo. Astarindoy akatar, iklyola kay khamena pes **panda** love pe bersheskoro nivelo thay bareder hardzhiba bashi studentiya katar e RAE komunitetiya thay adava ka ovel pashe 140 EUR, so si pashe 45% buteder kotar e generalno hardzhiba e studentenge ano Kosovo kana ka dikha kayhardzhinena pes akan 310 EUR generalno dikhindoy bashi bersh.

ANEKSI:

E participatngiri lista

Anav	Instituciya/profesiya	Than
1 Agim Gashi	Lokalnikano Komunitetakoro Ofisi	Klinë
2 Arben Shala	KEC	Prizren
3 Bashkim Ibishi	E Romengo, Ashkاليyengo thay Egiptyanongo Kosovakoro Forumi	Pejë
4 Bashkim Kurti	ZKK	Gjakovë
5 Bekim Syla	E Romengo, Ashkاليyengo thay Egiptyanongo Kosovakoro Forumi	Prishtinë
6 Daut Qylangji	E Romengo, Ashkاليyengo thay Egiptyanongo Kosovakoro Forumi	Prizren
7 Drita Haxhaj	MEST	MEST
8 Drita Kadriu	KEC	Mitrovicë
9 Enesa Kadiq	MEST	Prishtinë
10 Fetah Kasumi	MEST	MEST
11 Halil Qerimi	NGO "Rrezet e Arta"	Fushë Kosovë, Prishtinë
12 Keriman Sadikay	Premiereskoro Ofisi	Prishtinë
13 Kujtim Paqaku	NGO "Rromani Baxt"	Prizren
14 Mejreme Ymeri	KEC	Gjilan
15 Menderez Dukaj	Sichari	Vushtrri
16 Muhamet Arifi	NGO "Balkan Sunflowers"	Fushë Kosovë, Prishtinë
17 Nexhip Menekshe	E Romengo, Ashkاليyengo thay Egiptyanongo Kosovakoro Forumi	Prizren/KRAF
18 Nyvit Drançolli	KEC	Pejë
19 Osman Osmani	E Romengo, Ashkاليyengo thay Egiptyanongo Kosovakoro Forumi	Prizren
20 Petrit Tahiri	KEC	Prishtinë
21 Petrit Berisha	Studenti	Xërxe, Rahovec
22 Qazim Rahmani	NGO "Shoqëria" (Friendship)	Ferizaj
23 Sakibe Jashari	UNMIK	Ferizaj
24 Sami Qerimi	Sichari	Gjilan
25 Selahetin Dudaku	Centro e Ashkاليyengere Komunitetongi	Dubravë, Ferizaj
26 Shefki Osmani	Sichari	Shtime, Gjilan
27 Shpresa Agushi	Kosovako Centro bashi relaciya mursha dzhuvlya	Prishtinë
28 Shqipe Abazi	KEC	Prishtinë
29 Zef Osmani	REO	Gjakovë

Podrzano od

SOROS

Fondacioni i Kosovës për Shoqëri të Hapur
Kosova Foundation for Open Society